

AZƏRSİĞORTA

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI DÖVLƏT
SİĞORTA KOMMERSİYA ŞİRKƏTİ**

**Maliyyə Hesabatları və Müstəqil
Auditorun Hesabatı**

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI DÖVLƏT SİĞORTA KOMMERSİYA ŞİRKƏTİ
Maliyyə Hesabatları

Mündəricat

	Səhifə(lər)
Müstəqil Auditorun Hesabatı	1 - 2
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	3
Məcmu gəlir haqqında hesabat	4
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	5
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	6
Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər	7 - 45

Grant Thornton Azerbaijan
Dəmirçi Tower
22nd floor
37 Khojali Avenue
Baku, Azerbaijan

T +994 12 4047537
+994 12 4047538
F. +994 12 4047543
E info@az.gt.com
www.grantthornton.az

Müstəqil auditorun hesabatı

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkətinin Səhmdarına

Maliyyə hesabatlarının auditinə dair hesabat

Rəydən imtina

Biz, Azərbaycan Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti-in (bundan sonra "Şirkət") 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı və həmin tarixdə bitən il üzrə mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesablardan, eləcə də əsas uçot siyasətlərindən və sair izahedici qeydlərdən ibarət olan əlavə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Biz Şirkətin maliyyə hesabatları ilə bağlı rəy bildirmirik. Hesabatımızın rəydən imtina üçün əsaslar bölməsində təsvir olunan məsələlərin əhəmiyyətliyinə görə biz bu maliyyə hesabatları üzrə audit rəyi üçün əsas təmin etməklə bağlı kifayət qədər müvafiq audit sübutu əldə edə bilmədik.

Rəydən imtina üçün əsaslar

Açılış qalıqları maliyyə nəticələrinin və pul vəsaitlərinin hərəkətinin müəyyən edilməsində nəzərə alındığından və rəhbərlik tərəfindən bu qalıqlar kassa metodundan mühasibat uçotunun hesablaşma metoduna çevrildiyindən, lakin rəhbərlik bu qalıqlar üzrə təqdim edilmiş müqayisəli dövrün açılış yığılmış zərərlər üzrə düzəlişlərə əlavə olaraq bizə hər hansı üzvləşmə təqdim edə bilmədiyindən, müvafiq olaraq, biz 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda, məcmu mənfəət haqqında hesabatda, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatda və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda tanınmış məbləğlərlə bağlı hər hansı düzəlişlərin zəruri olub-olmadığını müəyyən edə bilmədik.

Digər Maddə Paraqrafları

1. Şirkətin 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatan il üzrə maliyyə hesabatları 29 iyun 2022-ci il tarixli hesabatı ilə digər aktivlər və debitor borcları, əmlak və avadanlıqlar, müddətli depozitlər, əmlak və avadanlıqlar üzrə yenidənqiymətləndirmə ehtiyatı, əmək haqları, xərclər və hüquqi məsələlər üzrə əhəmiyyətli və geniş yayılmış təhriflərə görə başqa bir auditor tərəfindən mənfə rəy bildirilərək yoxlanılmışdır.
2. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisinin Sədrinin 22 aprel 2020-ci il tarixli fərmanına əsasən Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Baş Sığorta Agentliyinin əsasında publik hüquqi şəxs statuslu Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Sığorta Xidməti yaradılmışdır. Qeyd edilən fərmana əsasən Naxçıvan Dövlət Sığorta filialı şirkətdən ayrılmışdır. Ayrılma zamanı Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinə məlumat verilməmiş və ayrılma zamanı aktivlərin bölgüsü ilə bağlı heç bir sənəd olmamışdır. Maliyyə və menecment departamentinin direktorunun arayışına əsasən 11,582,642 manat məbləğindəki aktivin Naxçıvan MR Sığorta Baş İdarəsinin şirkətlə hesablaşmalarından və 2,985,254 manatın təbəçiliyində olan digər filialların aktivlərindən ibarət olduğu görünür. Maliyyə və idarəetmə departamenti direktorunun bəyanatına görə, yuxarıda göstərilən məbləğ 2020-ci ildən xərcə silinməyib. Şirkətin rəhbərliyi bu səhvi düzəltmək üçün 27 № qeyddə izah edildiyi kimi 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatan il üzrə məcmu mənfəət haqqında hesabatı yenidən təqdim etmişdir.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və məsul tərəflərin öhdəlikləri

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə görə və maliyyə hesabatlarının hazırlanması ilə əlaqədar, saxtakarlıq və ya səhvlərdən qaynaqlanan əhəmiyyətli təhriflərin qarşısının alınması məqsədi ilə rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sisteminin təşkil edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatları hazırlayarkən rəhbərlik Şirkətin daimilik prinsipi əsasında işini davam etdirmə qabiliyyətini qiymətləndirmək, müvafiq qaydada müəssisənin fasiləsizliyi ilə bağlı məsələlərini açıqlamaq və rəhbərlik Şirkəti ləğv etmək və ya fəaliyyətini dayandırmaq istəyəndək, yaxud bunu etmək üçün real seçimi olmayanadək hesabatlılığın daimilik prinsipindən istifadə etmək üzrə məsuliyyət daşıyır.

İdarəçilik üzrə məsul tərəflər Şirkətin maliyyə hesabatı prosesinə nəzarət etmə öhdəliyi daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məsuliyyətimiz Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun olaraq Şirkətin maliyyə hesabatlarının auditini aparmaq və auditor hesabatını verməkdir. Bununla belə, hesabatımızın Rəydən imtina üçün əsaslar bölməsində təsvir edilən məsələyə görə, biz bu maliyyə hesabatları üzrə audit rəyi üçün əsas təmin etməklə bağlı kifayət qədər müvafiq audit sübutu əldə edə bilmədik.

Biz Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının Peşəkar Mühasiblər üçün Etika Kodeksinə (IESBA Code) uyğun olaraq Şirkətdən asılı deyilik və bu tələblərə və IESBA Məcəlləsinə uyğun olaraq digər etik öhdəliklərimizi yerinə yetirmişik.

GRANT THORNTON BRANCH

Bakı, Azərbaycan

31 İyul 2023-ci il

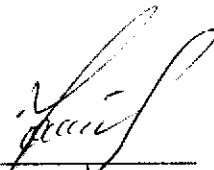
Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat
31 Dekabr 2022-Cİ İL TARİXİNƏ

	Qeyd	2022 AZN	2021 AZN yenilənmiş
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	5,495,230	9,645,411
İcbari Sığorta Bürosu ilə məcburi ehtiyat		400,000	400,000
Banklarda müddətli əmanətlər	7	-	8,700,000
Ödəmə tarixinə qədər saxlanılan investisiyalar	8	3,145,792	4,544,193
Sığorta debitor borcları	9	281,259	133,992
Təkrarsığortaçıların verilmiş sığorta haqları üçün ehtiyat payı	10	539,474	4,506,823
Təxirə salınmış Satınalma xərcləri	12	1,662,901	1,845,457
Qeyri-maddi aktivlər	13	161,878	393,235
Əmlak və avadanlıqlar	14	5,664,758	5,424,792
Digər aktivlər	15	162,569	480,435
Cəmi aktivlər		17,513,861	36,074,338
Öhdəliklər			
Qazanılmamış sığorta haqları üçün ehtiyat, məcmu	10	25,614,395	46,421,326
Təkrarsığorta ilə bağlı öhdəliklər		183,312	99,840
Sığorta və digər kreditör borcları	16	513,651	846,670
Cəmi öhdəliklər		26,311,358	47,367,836
Kapital			
Nizamnamə kapitalı		9,000,000	9,000,000
Kapital ehtiyatları		4,642,877	4,985,238
Yığılmış zərər		(22,440,374)	(25,278,736)
Cəmi kapital		(8,797,497)	(11,293,498)
Cəmi öhdəliklər və səhmdarların kapitalı		17,513,861	36,074,338

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə hazırki maliyyə hesabatları (müqayisəli məlumatlar daxil olmaqla) nəşr üçün təsdiq edilmiş və 31 İyul 2023-cü il tarixində İdarə Heyətinin sədri adından imzalanmışdır:

Adigözəlov Fərhad Əsgər o.
İdarə Heyətinin sədri

Mənsimova Fəhmə Kamal q.
Maliyyə Menecmenti
Departamentinin Direktoru
v.m.i.e

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Məcmu gəlir haqqında hesabat
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

	Qeyd	2022 AZN	2021 AZN yenilənmiş
Ümumi sığorta haqları	17	16,440,319	54,059,914
Təkrarsığortaçılara ötürülən sığorta haqları	17	(375,155)	(87,132)
Xalis sığorta haqları		16,065,164	53,972,782
Qazanılmamış sığorta haqları üçün ehtiyatda azalma/(artma), məcmu	11	20,806,931	(16,224,988)
Qazanılmamış sığorta haqları üzrə təkrarsığortaçıların ehtiyat payında azalma	11	(3,967,349)	(12,990,914)
Qazanılmamış sığorta haqları üzrə ehtiyatda dəyişiklik, xalis		16,839,582	(29,215,902)
Ödənilmiş iddialar, təkrarsığortaçılar tərəfindən bərpa edilmiş iddialar çıxılmaqla	17	(19,636,837)	(27,910,708)
Yaranmış xalis iddialar və rezervlər çıxılmaqla qazanılmış sığorta haqları /(zərər)		13,267,909	(3,153,828)
Satınalma xərcləri - xalis	12	(2,691,302)	(1,913,742)
Əməliyyat xərcləri	18	(7,571,394)	(9,416,630)
Maliyyə gəlirləri	19	564,785	516,992
Subroqasiyadan əldə edilən gəlir		54,437	24,971
Digər xərclər	20	(1,226,663)	(15,410,408)
Vergidən əvvəlki il üçün mənfəət /(zərər)		2,397,772	(29,352,645)
Vergitutma:			
Mənfəət vergisi xərcləri	21	-	-
İl üzrə mənfəət / (zərər)		2,397,772	(29,352,645)
İl üzrə digər məcmu gəlir :			
Əmlak və avadanlıqların yenidən qiymətləndirməsi üzrə kapital ehtiyatları		98,229	-
İl üzrə cəmi digər məcmu gəlir :		98,229	-
İl üzrə cəmi məcmu üçün mənfəət /(zərər)		2,496,001	(29,352,645)

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

	Nizamnamə kapitalı AZN	Kapital ehtiyatları	(Yığılmış zərər) / Bölüşdürülməmiş mənfəət AZN	Cəmi AZN
1 Yanvar 2021 il tarixinə qalıq	9,000,000	5,005,238	4,745,326	18,750,564
2021-ci il ərzində silinmə	-	(20,000)	(671,417)	(691,417)
2021-ci il üçün məcmu gəlir/(zərər) – Yenidən ifadə edilmiş	-	-	(29,352,645)	(29,352,645)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq- yenidən ifadə edilmiş	9,000,000	4,985,238	(25,278,736)	(11,293,498)
Artan amortizasiya	-	(440,590)	440,590	-
Əmlak və avadanlıqların yenidən qiymətləndirməsi üzrə kapital ehtiyatları, xalis	-	98,229	-	98,229
2022-ci il üçün məcmu gəlir	-	-	2,397,772	2,397,772
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	9,000,000	4,642,877	(22,440,374)	(8,797,497)

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

	Qeyd	2022 AZN	2021 AZN
Əməliyyat fəaliyyəti			
Qəbul edilmiş sığorta haqları		16,327,991	54,092,873
Ödənilmiş sığorta haqları		(24,429)	(32,959)
Ödənilmiş iddialar, ümumi		(20,087,632)	(59,729,609)
Ödənilmiş təkrarsığortaya ötürülmələr		(302,193)	(87,132)
Təkrarsığortaçılar tərəfindən bərpa edilmiş iddialar		450,795	31,818,901
Qəbul edilmiş subroqasiya gəliri		54,437	24,971
Əməliyyat və satınalma xərcləri		-	473,870
Digər gəlirlər		(9,321,394)	(11,778,920)
Digər aktivlər və öhdəliklər		(864,288)	(747,931)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə (istifadə edilən)/ daxil olan pul vəsaitlərinin hərəkəti		(13,766,713)	14,034,064
İnvestisiya fəaliyyəti			
Əmlak, avadanlıq aktivlərin alınması üçün ödəniş		(1,013,514)	(36,054)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması üçün ödəniş		(33,140)	-
İnvestisiya qiymətli kağızları üzrə ödəniş – xalis		1,963,186	-
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə daxil olan (istifadə edilən) pul		916,532	(36,054)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis (azalma) / artma		(12,850,181)	13,998,010
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		18,345,411	4,347,401
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	5,495,230	18,345,411

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

1 Şirkət və onun əməliyyatları

Azərsığorta Dövlət Sığorta Şirkəti ilk dəfə 1921-ci ilin oktyabrın 21-də Azərbaycan SSR-də yerli Dövlət Sığorta İdarəsi kimi fəaliyyətə başlayıb. 1991-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi yanında fəaliyyət göstərən Dövlət Sığortası İdarə Heyəti bazasında Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti yaradılıb. Hazırda "Azərsığorta" brendi ilə fəaliyyətini uğurla davam etdirən Dövlət Sığorta Şirkəti respublika üzrə geniş filial şəbəkəsinə malikdir. 9 milyon manat davam etdirən Dövlət Sığorta Şirkəti respublika üzrə geniş filial şəbəkəsinə malikdir. 9 milyon manat nizamnamə kapitalına malik olan "Azərsığorta" dinamik inkişaf edən şirkət olmaqla hazırda sığorta qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qeyri-həyat sinfinə aid olan bütün növ məhsulları təqdim edir. İcbari Sığorta Bürosunun və Azərbaycan Sığortaçılar Assosiasiyasının (ASA) üzvü və aktiv iştirakçısıdır.

Azərsığorta Dövlət Sığorta Şirkəti Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən verilmiş 000270 nömrəli qeydiyyat nömrəsi 306, 14 oktyabr 2009-cu il tarixli sığorta lisenziyasına əsasən fəaliyyət göstərir. Şirkət sığorta bazarında dövlət icbari və könüllü sığorta əməliyyatları aparır.

Fəaliyyət göstərdiyi ünvan: Cəlil Məmmədquluzadə 102A, City Point, Nəsimi rayonu AZ1022.

"Sığorta fəaliyyəti haqqında" Qanunun 7.6-cı maddəsinə əsasən, Azərbaycan Respublikasında sığorta şirkəti kimi təşkilati-hüquqi formada yalnız Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (ASC) fəaliyyət göstərə bilər. Lakin Cəmiyyət 1991-ci ildə Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin nəzdində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti kimi yaradılmış və ASC kimi qeydiyyatdan keçməmişdir. Lakin Prezidentin 2907 sayılı fərmanına əsasən, Cəmiyyətin hüquqi statusu ASC-ə çevriləcək.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin 04 mart 2020-ci il tarixli NQ 08/2 sayılı qərarı ilə qeyri-həyat sığortası şirkətinin tələb olunan kapitalının minimum məbləği 5,000,000 (beş milyon) manat müəyyən edilmişdir. Şirkətin Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına təqdim etdiyi illik hesabatda 31 dekabr 2022-ci il tarixinə məcmu kapitalı mənfii 17,307,681 manat olub. "Sığorta fəaliyyəti haqqında" Qanunun 118.1.2-ci maddəsinə əsasən sığortaçının məcmu kapitalı onun tələb olunan kapitalının 30 faizindən az olduqda onun iflas proseduru başlanmalıdır. Bununla belə, Cəmiyyətin səhmdarı Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2907 nömrəli Fərmanı ilə verilən tapşırıqlara uyğun olaraq, növbəti dövrdə zəruri maliyyə dəstəyi göstərməyi və kapitalı tələb olunan həddə çatdırmağı qərara alıb.

Bu maliyyə hesabatları Şirkətin gələcək biznes planları nəzərə alınmaqla fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipi əsasında hazırlanmışdır.

2 Şirkətin fəaliyyət mühiti

Şirkətin əsas əməliyyatları Azərbaycan Respublikasında aparılır. Azərbaycan iqtisadiyyatı gücləndirmək və şaxələndirmək üçün iqtisadi islahatları və hüquqi, vergi və tənzimləyici bazanın inkişafını davam etdirir. Bu baxımdan, Azərbaycan 2016-cı ildə milli iqtisadiyyatın və əsas iqtisadi sektorların inkişafı üçün strateji yol xəritələrini təsdiqlədi. Azərbaycan Respublikası daxilində vergi, valyuta dəyişikliyi və gömrük qanunvericiliyi də daxil olmaqla qanunvericilik sürətlə dəyişir.

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi istiqaməti əsasən hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə, qanunvericilik və pul tədbirlərinin həyata keçirilməsindən asılıdır. Şirkətin maliyyə vəziyyəti Azərbaycandakı inkişaflardan təsirlənməyə davam edəcək; Şirkət öz fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq bu gözlənilməz halların Azərbaycan Respublikasındakı oxşar müəssisələrdən daha əhəmiyyətli olduğuna inanmır.

Şirkət rəhbərliyi cari mühitdəki bu inkişafı yaxından izləyir və yaxın gələcəkdə şirkətin işinin davamlılığını və inkişafını dəstəkləmək üçün lazımi tədbirləri görür. Əlavə olunan maliyyə hesabatları bu qeyri-müəyyənliklərin gələcəkdə aydınlaşdırılması nəticəsində yarana biləcək düzəlişləri əhatə etmir. Bu cür düzəlişlər, əgər varsa, məlum olduqları və qiymətləndirilə biləcəyi dövrdə bildiriləcəkdir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

2 Şirkətin fəaliyyət mühiti (davamı)

Azərbaycan Respublikasının ticarət qanunvericiliyi, o cümlədən vergi qanunvericiliyi, birdən çox təfsirə icazə verə bilər. Bundan əlavə, vergi orqanlarının sahibkarlıq fəaliyyəti ilə bağlı ixtiyari qərar vermə riski var. Rəhbərliyin Şirkətin biznes fəaliyyəti ilə bağlı qərarına əsasən vergi orqanları tərəfindən mübahisə ediləcəyi təqdirdə, Şirkət əlavə vergilər, cərimələr və faizlər üzrə qiymətləndirilə bilər. Ümumiyyətlə, vergi ödəyiciləri yoxlama ilindən əvvəlki üç təqvim ili ərzində vergi yoxlamalarına məruz qalırlar. Bununla birlikdə, tamamlanmış yoxlamalar, tabeliyində olan vergi müfəttişlərinin vergi yoxlamalarının nəticələrini nəzərdən keçirən yuxarı vergi müfəttişləri tərəfindən sonrakı əlavə vergi yoxlamalarının aparılmasını istisna etmir. Rəhbərlik 31 dekabr 2022-ci il tarixindən etibarən müvafiq qanunvericiliyin təfsirinin uyğun olduğunu və Şirkətin vergi və valyuta mövqelərinin sabit qalacağını düşünür.

COVID-19 pandemiyasının 2020-ci ilin əvvəlində sürətlə yayılması səbəbindən, Azərbaycan Respublikası Hökuməti də daxil olmaqla bir çox hökumətlər epidemiyaya qarşı müxtəlif tədbirlər həyata keçirdi. Bu tədbirlərin sırasında karantinə alınma, iş yerlərinin bağlanması, səyahətlərin məhdudlaşdırılması və bəzi ərazilərin qapanması olmuşdur. Bu tədbirlər global tədarük zəncirinə, mal və xidmətlərə tələbə, habelə işgüzar fəaliyyətin miqyasına təsir göstərmişdir. Pandemiyanın özü və nəticələrinin minimuma endirməsi yönündə görülən tədbirlərin bir çox sahələrdə fəaliyyət göstərən müəssisələrin işinə təsir göstərəcəyi gözlənilir. 2020-ci ilin martından bəri səhm, valyuta və əmtəə bazarlarında əhəmiyyətli dərəcədə dəyişkənlik mövcuddur, həmçinin xam neft qiymətlərində dəyişiklik və birja məzənnələrindəki dalğalanmalar da nəzərə çarpmışdır. ARMB, manat məzənnəsinin sabitliyini təmin etmək üçün pul siyasətini davam etdirir. Bank pandemiyanın təsirinin və dəyişən mikro və makroiqtisadi şərtlərin, onun fəaliyyətinə, maliyyə vəziyyətinə və maliyyə nəticələrinə təsirini qiymətləndirməyə davam edir.

2020-ci ilin birinci yarısında global iqtisadiyyata koronavirus pandemiyasının (COVID-19) yayılması mənfi təsir göstərdi. 2020-ci ilin iyun-iyul aylarında bir çox ölkələr pandemiyanın azalmış yayılma əlamətlərini nümayiş etdirməyə başladı. Dövlət rəhbərləri məhdudiyətləri təcridən qaldırmağa və ya azaltmağa başladı. Bu tendensiya global maliyyə və əmtəə bazarlarında canlanmanı dəstəklədi. Bununla birlikdə, ölkələrdə pandemiyanın zirvəsinə 2020-ci ilin iyun-iyul aylarında çatıldı və nəticədə qapanma tədbirləri daha da sərtləşdi. Bu tədbirlər yeni koronavirus hadisələrinin təcridən azalmasına səbəb oldu və 2020-ci ilin avqust ayına qədər bir çox hökumət, o cümlədən Azərbaycan Respublikası Hökuməti məhdudiyətləri azaltmağa başladı. 2020-ci ilin dekabrında COVID-19-un ikinci dalğası ölkəni bürüdü. Azərbaycan Respublikası Hökuməti yenidən pandemiya nəzarət etmək üçün bir neçə tədbirlər gördü. Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyatı xüsusilə neft və qaz qiymətlərinə həssasdır. Son illər ərzində Azərbaycan Respublikası Hökuməti daha tarazlı iqtisadiyyata keçidi sürətləndirmək və neft-qaz sektorundan asılılığı azaltmaq üçün böyük iqtisadi və sosial islahatlara başladı.

2019-cu ildə ARMB Azərbaycan manatının sabitliyini qoruyaraq monetar şərtlərin yumşaldılmasını davam etdirib. Nəticədə ARMB yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsi illik 9,8%-dən 7,5%-ə endirilib. Bundan əlavə, Azərbaycan manatının sabitliyini qorumaq üçün əhəmiyyətli xarici valyuta satışı həyata keçirilib və bu dövr ərzində 1 ABŞ dolları üçün 1.7000 səviyyəsində sabit saxlanılıb. ARMB 2020 və 2021-ci illər ərzində Azərbaycan manatının sabitliyini qoruyub saxlayıb və bütün dövr ərzində 1 ABŞ dolları üçün 1.7000 səviyyəsində sabit saxlanılıb. ARMB yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsi 2020-ci ilin dekabrında 6,25%-dən 2021-ci ilin dekabrında 7,25%-ə, sonrakı dövrdə isə 7,75%-ə yüksəldilib. 2020 ilin mart-iyun aylarında ölkədə COVID-19 ilə mübarizə üçün getdikcə daha çox məhdudlaşdırıcı qapanma tədbirləri iqtisadi aktivliyi və məcmu xərcləmə səviyyələrini əhəmiyyətli dərəcədə azaldırdı. Sosial uzaqlaşma və karantin tədbirləri pərakəndə satış, nəqliyyat, səyahət, iaşə, otel, əyləncə və bir çox digər müəssisələrin bağlanması ilə nəticələndi. Beynəlxalq ticarətin fəallığı da xeyli azaldı.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

2 Şirkətin fəaliyyət mühiti (davamı)

Nəhayət, neft qiymətləri tarixdə ən aşağı səviyyəyə endi və dövrün sonuna qədər nisbətən bərpa olundu. COVID-19 pandemiyasının yaratdığı iqtisadi tənəzzülə qarşı mübarizə üçün Azərbaycan Respublikası Hökuməti və ARMB tərəfindən dəstək paketi təqdim edildi. Bu tədbirlər, təsirə məruz qalan sənayelərə verilən subsidiyalı borc vermə, işsiz insanlara ödənişlər və maliyyə sektorunun resursları təmin etmək imkanlarını qorumaq və COVID-19 tədbirləri nəticəsində müştərilərə likvidlik çatışmazlığının qarşısını almaq üçün müəyyən tənzimləmə məhdudiyyətlərinin yumşaldılmasını əhatə edir.

2021-ci il ərzində Azərbaycanda əhalinin böyük faizinin peyvənd olunması nəticəsində Hökumət COVID-19 epidemiyası ilə mübarizə məqsədilə əvvəlki ildə tətbiq edilmiş səyahət məhdudiyyətləri, biznes və müəssisələrin bağlanması kimi xüsusi sərt karantin rejimi tədbirlərini mərhələli şəkildə aradan qaldırmaq qərarına gəlib.

Şirkət rəhbərliyi mövcud şəraitdə iqtisadi inkişafı izləyir və yaxın gələcəkdə Şirkətin biznesinin davamlılığını və inkişafını dəstəkləmək üçün zəruri hesab etdiyi qabaqlayıcı tədbirlər görür. Şirkətin cari likvidlik vəziyyəti onun davamlı fəaliyyəti üçün kifayət hesab edilir.

Qlobal təchizat zəncirlərinin pozulması, Rusiya Federasiyası ilə Ukrayna arasında münaqişə, eləcə də mallara artan istehlak tələbi 2022-ci ildə qlobal iqtisadiyyata əhəmiyyətli inflyasiya təzyiqlərinə, o cümlədən əmtəə qiymətlərinin artmasına səbəb olur. Son illər Azərbaycan hökuməti daha balanslaşdırılmış iqtisadiyyata keçidi sürətləndirmək və neft-qaz sektorundan asılılığı azaltmaq üçün islahatları davam etdirib.

2022-ci il ərzində neft və qazın qiymətləri çoxillik zirvələrə çataraq əhəmiyyətli ticarət profisiti yaratmış, Azərbaycan iqtisadiyyatına xarici valyuta daxilolmalarını artırmış, eyni zamanda bu qlobal tendensiyalar ölkədə yüksək inflyasiya təzyiqlərinə səbəb olmuşdur. 2021 və 2022-ci illər ərzində ARMB Azərbaycan manatının sabitliyini qoruyub saxlayıb və bütün dövr ərzində 1 ABŞ dolları üçün 1.7000 səviyyəsində sabit saxlanılıb. 2022-ci ilin birinci yarısında ARMB inflyasiyanın artması ilə əlaqədar yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsini artırıb və nəticədə yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsi 30 iyun 2022-ci il tarixinə illik 7,75%-ə çatıb (31 dekabr 2021-ci il: illik 7,25%).

2022-ci il ərzində qlobal reyting agentlikləri Azərbaycan üzrə artım proqnozunu yenidən nəzərdən keçirib və Azərbaycan hökumətinin kredit reytingini bir pillə yüksəldib. Təkmilləşdirmə, daha yaxşı fiskal idarəetmə və pandemiyadan sonrakı dövrdə gələcək pozuntuları qəbul etmək qabiliyyəti ilə ifadə olunan son illərdə iqtisadi siyasətin effektivliyini əks etdirir. İqtisadi canlanma və yüksək karbohidrogen qiymətləri fonunda ehtiyatlı fiskal idarəetmə sayəsində fiskal performans güclü olaraq qalır və gözləniləndən daha sürətlə yaxşılaşır. Bununla belə, bir çox ölkələrdə inflyasiya çox onilliklərin ən yüksək həddə çatdığına görə, inkişaf etmiş iqtisadiyyatlardakı siyasətçilər balanslarını azaltmaq və aqressiv faiz dərəcələrini artırmaq yolu ilə pul siyasətlərini sərtləşdirməyə yönəlmişlər. Belə sərtləşmənin səbəb ola biləcəyi qlobal tənəzzül zamanı karbohidrogenlərə tələbat azalacaq ki, bu da Azərbaycan iqtisadiyyatına mənfi təsir göstərəcək.

3 Standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər

3.1.1 2022-ci ildə ildə qüvvədə olan standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər

Cari ildə Şirkət Beynəlxalq Mühəsibət Uçotu Standartları Şurası ("BMUSŞ") tərəfindən dərc edilmiş 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya ondan sonra qüvvədə olan 3 №-li BMHS, 16 №-li BMUS, 37 №-li BMUS-a düzəlişləri və 2018-2020-ci illər üzrə BMHS Standartlarına illik təkmilləşdirmələri tətbiq etmişdir. Bu düzəlişlərin BMHS-lərə tətbiqi cari və əvvəlki dövrlər üzrə hesabat edilmiş məbləğlərə əhəmiyyətli təsir göstərməmişdir, lakin Şirkətin gələcək əməliyyatları və ya razılaşmalarının uçotuna təsir göstərə bilər. Yuxarıda göstərilənlərdən başqa, 1 yanvar 2022-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan maliyyə ili üçün ilk dəfə qüvvəyə minmiş digər əhəmiyyətli BMHS, düzəlişlər və ya şərhlər mövcud deyil.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

3 Standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər (davamı)

3.2 Hələ qüvvəyə minməyən və Şirkət tərəfindən erkən qəbul edilməmiş standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər

Bu maliyyə hesabatlarının təsdiq edildiyi tarixdə aşağıdakı yeni standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər dərc edilmiş, lakin hələ qüvvəyə minməmiş və Şirkət tərəfindən erkən qəbul edilməmişdir. Hələ qüvvəyə minməmiş müvafiq yeni standartlar, düzəlişlər və şərhlər haqqında məlumat aşağıda verilmişdir:

Yeni və yenilənmiş BMHS	Qeyd edilmiş tarixdə və ya ondan sonra başlayan illik dövr üçün qüvvəyə minir
Hesabat tarixində qüvvədə olan müqavilə razılaşmalarına əsaslanan daha ümumi yanaşmanı təmin etməklə, öhdəliklərin qısamüddətli və uzunmüddətli kimi təsnifatını təmin etmək üçün 1 №-li BMUS "Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı"-a düzəlişlər.	1 Yanvar 2023
Sığorta öhdəliklərinin cari icra dəyəri ilə ölçülməsini tələb edən və bütün sığorta müqavilələri üçün daha vahid ölçü və təqdimat yanaşmasını təmin edən BMHS 17 "Sığorta müqavilələri".	1 Yanvar 2023
2017-ci ildə dərc olunan BMHS 17-dən sonra müəyyən edilmiş narahatlıqları və icra problemlərini həll etmək üçün BMHS 17 "Sığorta müqavilələri"-ə düzəlişlər	1 Yanvar 2023
BMHS 9-un Tətbiqindən Müvəqqəti Azadolmanın uzadılması (MHBS 4-ə Düzəlişlər). Düzəliş BMHS 4 "Sığorta Müqavilələri"-də müvəqqəti azadolma üçün müəyyən edilmiş son tarixə 9 №-li BMHS "Maliyyə Alətləri" -i tətbiq etməyi dəyişdirir, beləliklə, müəssisələr 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün BMHS 9-u tətbiq etməlidirlər.	1 Yanvar 2023
Müəssisənin əhəmiyyətli uçot siyasətləri əvəzinə, əhəmiyyətli uçot siyasətlərini açıqlamasını tələb edən Uçot Siyasətlərinin Açıqlanması (1 №-li BMUS və BMHS Təcrübə Hesabatı 2-yə Düzəlişlər).	1 Yanvar 2023
BMUSŞ şirkətlərin icarə və istismardan çıxarma öhdəlikləri kimi əməliyyatlar üzrə təxirə salınmış vergini necə uçota aldığını aydınlaşdıran "Vahid əməliyyatdan yaranan aktiv və öhdəliklərlə bağlı təxirə salınmış vergi (12 №-li BMUS-a Düzəlişlər)"-i nəşr etdi.	1 Yanvar 2023
Düzəlişlər Mühəsibat Uçotu Təxminləri anlayışını əvəz edir (BMUS 8-ə Düzəlişlər) - Düzəlişlər mühəsibat uçotu qiymətləndirmələrində dəyişiklik anlayışını mühəsibat təxminlərinin tərifləri ilə əvəz edir. Yeni tərifə əsasən, mühəsibat təxminləri "maliyyə hesabatlarında ölçülmə qeyri-müəyyənliyinə məruz qalan pul məbləğləridir".	1 Yanvar 2023

Rəhbərlik bütün müvafiq bildirişlərin elanın qüvvəyə mindiyi tarixdən sonra başlayan ilk dövr üçün Şirkətin uçot siyasətində qəbul olunacağını gözləyir. Şirkətin rəhbərliyi bu dəyişikliklərin Şirkətin maliyyə hesabatlarına təsirini hələ qiymətləndirməməlidir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı

MHBS-a uyğunluq haqqında bəyanat və hazırlanma əsasları

Şirkətin bu maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSŞ) tərəfindən nəşr olunan Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına (BMHS) uyğun olaraq hazırlanmışdır. Hazırkı maliyyə hesabatları hər növ aktiv, öhdəlik, gəlir və xərc üzrə MHBS ilə müəyyən edilmiş qiymətləndirmə prinsiplərindən istifadə etməklə hazırlanmışdır. Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında tətbiq olunan uçot qaydaları 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatlarında tətbiq olunan uçot qaydaları ilə uyğun gəlir. Ölçmə əsasları aşağıdakı uçot siyasətində daha ətraflı təsvir edilmişdir.

Şirkət "Maliyyə Alətləri" adlı 9 №-li MHBS-nin hər hansı versiyasını erkən qəbul etməyib və 31 dekabr 2022-ci il tarixində Şirkətin fəaliyyəti əsasən sığorta ilə bağlıdır, buna görə də Şirkət "Maliyyə Alətləri" adlı 9 №-li MHBS-nin tətbiqindən müvəqqəti azadlığa üstünlük verib və MHBS 9 "Maliyyə Alətləri"nin tətbiq tarixini 1 yanvar 2023-cü ilə qədər təxirə salıb.

Maliyyə hesabatlarının BMHS-a uyğun olaraq hazırlanması bəzi əhəmiyyətli uçot təxminlərinin istifadəsini tələb edir. Bundan əlavə, Şirkət uçot siyasətini tətbiq edərkən rəhbərlik öz mülahizələrini irəli sürməlidir. Daha yüksək mülahizə tələb edən və ya mürəkkəb olan sahələr, həmçinin maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında uçot təxminləri və fərziyələrin əhəmiyyətli olduğu sahələr Qeyd 5-də açıqlanır.

Xarici valyutanın çevrilməsi

Şirkətin əməliyyat valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Şirkətin funksional və təqdimat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır ("AZN"). Maliyyə hesabatları Şirkətin təqdimat valyutası olan Azərbaycan Manatı ilə ("AZN") təqdim olunur.

Əməliyyatlar və qalıqlar

Monetar aktiv və öhdəliklər ARMB-nin müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən Şirkətin funksional valyutasına çevrilir. Belə əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və monetar aktiv və öhdəliklərin ARMB-nin ilin sonuna müəyyən etdiyi rəsmi məzənnə ilə Şirkətin funksional valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan gəlir və zərər il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. İlin sonuna qüvvədə olan məzənnə ilə çevirmə ilkin dəyərle qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir. Xarici valyutada olan və ədalətli dəyərle qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr, o cümlədən pay alətləri ədalətli dəyərin müəyyən edildiyi tarixə qüvvədə olan məzənnələrdən istifadə etməklə funksional valyutaya çevrilir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızların ədalətli dəyərinə təsiri ədalətli dəyərin dəyişməsindən yaranan gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi əks etdirilir.

31 dekabr 2021-ci il xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində istifadə olunan rəsmi valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2022	2021
USD	1.7000	1.7000
EUR	1.8114	1.9265
GBP	2.0477	2.2925
RUB	0.023	0.0229

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

Maliyyə alətləri

Təsnifatdan asılı olaraq, maliyyə alətləri ədalətli dəyər və ya aşağıda göstəriləyi kimi amortizasiya olunmuş dəyərle uçota alınır.

Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərə və maliyyə alətlərinin sayına hasili nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövrüyyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılınması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqelərin satılması üçün sifarişlərin kotirovka edilmiş qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləyi kimi, ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir, (ii) 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlər əsasında hesablananlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir (iii) 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmır (yəni, qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmdə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir). Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasında köçürmələr hesabat dövrünün sonunda baş vermiş hesab edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə sığorta haqları və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya olunmuş dəyər əsas məbləğ üzrə ödənişləri çıxmaqla və hesablanmış faizləri üstə gəlməklə, maliyyə aktivləri üçün isə gözlənilən kredit zərərləri üzrə hər hansı ehtiyatı çıxmaqla ilkin tanınma zamanı maliyyə alətinin dəyəridir. Hesablanmış faizlərə ilkin tanınma zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödənilməli məbləğ üzrə hər hansı sığorta haqları və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya sığorta haqları (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müvafiq maddələrin balans dəyərinə daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi gələcək pul ödənişləri və ya daxilolmalarını (kreditlər üzrə gələcək zərərlər istisna olmaqla) maliyyə alətinin fəaliyyət müddəti və ya daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin ümumi balans dəyərinə diskontlaşdırılan dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spreadini əks etdirən sığorta haqları və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Belə sığorta haqları və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir. Diskont dəyərinin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

Maliyyə alətləri (davamı)

Təsnifat və ölçü

Maliyyə aktivləri aşağıdakı kateqoriyalara malikdir: (a) kreditlər və debitor borcları; (b) satıla bilən maliyyə aktivləri; (c) ödəmə tarixinə qədər saxlanılan maliyyə aktivləri və (d) mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilən maliyyə aktivləri. Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilən maliyyə aktivləri iki alt kateqoriyaya malikdir: (i) ilkin tanınma zamanı belə təyin edilmiş aktivlər və (ii) ticarət üçün saxlanılan aktivlər.

Kreditlər və debitor borcları, Şirkətin yaxın müddətdə satmaq niyyətində olanlardan başqa, sabit və ya müəyyən edilə bilən ödənişləri olan, kotirovkasız qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Kreditlər və debitor borcları hər hansı dəyərsizləşmə çıxılmaqla effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür. Faizlərin tanınmasının əhəmiyyətsiz olacağı qısamüddətli debitor borcları istisna olmaqla, faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə tanınır. Şirkətin kreditləri və debitor borcları sığorta və digər debitor borclarından, banklardakı müddətli depozitlərdən və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda yer alan pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərindən ibarətdir.

Ödəmə tarixinə qədər saxlanılan aktivlərə şirkətin ödəmə müddətinə qədər saxlamaq niyyətində və qabiliyyətinə malik olduğu, sabit və ya müəyyən edilə bilən ödənişləri və sabit ödəmə müddəti olan kotirovka edilmiş qeyri-törəmə maliyyə aktivləri daxildir. Rəhbərlik ödəmə müddətinə qədər saxlanılan investisiya qiymətli kağızlarının təsnifatını ilkin tanınma zamanı müəyyən edir və hər hesabat dövrünün sonunda həmin təsnifatın məqsədəuyğunluğunu yenidən qiymətləndirir. Ödəmə tarixinə qədər saxlanılan investisiyalar yaranmış dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatlar çıxılmaqla effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə qeydə alınır.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması

Mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərlə əks etdirilən ticarət investisiyaları, törəmə alətlər və digər maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə qeydə alınır. Bütün digər maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyər və əməliyyat xərcləri ilə qeydə alınır. İlkin tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı şəkildə əməliyyat qiyməti ilə təsdiqlənir. İlkin tanınma zamanı mənfəət və ya zərər yalnız ədalətli dəyər və əməliyyat qiyməti arasında eyni alətdə müşahidə edilə bilən digər cari bazar əməliyyatları və ya daxilolmalarına yalnız müşahidə oluna bilən bazarlardan alınan məlumatları daxil edən qiymətləndirmə texnikası ilə sübut edilə bilən fərq olduqda qeydə alınır.

Tənzimləmə və ya bazar konvensiyası ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində çatdırılmasını tələb edən maliyyə aktivlərinin bütün alış və satışı ("müntəzəm şəkildə" alış və satışlar) Şirkətin maliyyə aktivini təqdim etməyi öhdəsinə götürdüyü tarix olan ticarət tarixində qeydə alınır. Bütün digər satınalmalar müəssisə alətin müqavilə müddəalarının tərəfi olduqda tanınır.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması

Şirkət maliyyə aktivlərinin tanınmasını (a) aktivlər geri alındıqda və ya aktivlərdən pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqları başqa cür başa çatdıqda və ya (b) Şirkət maliyyə aktivlərindən pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı hüquqları ötürükdə və ya kritik passiv sənədə daxil olduqda, maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır. tənzimləmə, eyni zamanda (i) aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların ötürülməsi və ya (ii) mülkiyyətin əsas etibarilə bütün risk və mükafatlarının nə ötürülməsi, nə də saxlanması, lakin nəzarəti özündə saxlamaması.

Qarşı tərəfin satışa əlavə məhdudiyətlər qoymadan aktivi bütövlükdə əlaqəsi olmayan üçüncü tərəfə satmaq üçün praktiki imkanı olmadıqda nəzarət saxlanılır.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri banklardakı və kassadakı pul vəsaitlərini və ilkin ödəmə müddəti üç ay və ya daha az olan digər qısamüddətli yüksək likvidli investisiyalardan ibarətdir.

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın məqsədi üçün pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri ödənilməmiş bank overdraftları çıxılmaqla pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərindən ibarətdir.

İcbari Sığorta Bürosunda yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar

ISB-də yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar maya dəyərində qeydə alınmaqla, Şirkətin gündəlik əməliyyatlarını maliyyələşdirmək üçün nəzərdə tutulmayan məcburi ehtiyat depozitlərini əks etdirir və bu səbəbdən pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatının tərtib edilməsi məqsədilə pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilmir.

Banklarda müddətli əmanətlər

Banklardakı əmanətlər, Şirkət müəyyən edilmiş və ya müəyyən edilə bilən tarixlərdə ödənilməli olan kotirovkasız qeyri-derivativ debitor borcunu alqı-satqı niyyəti olmadan banklara avans verdikdə qeydə alınır. Banklardakı bütün müddətli əmanətlər nağd pul qarşı tərəfə verildikdə tanınır. Onlar dəyərsizləşmə üçün ehtiyat çıxılmaqla amortizasiya olunmuş maya dəyərində tanınır. Amortizasiya olunmuş dəyər, yaranma tarixindəki bazar qiymətlərinə istinadən müəyyən edilə bilən pul vəsaitlərinin ədalətli dəyərinə əsaslanır.

Şirkətin ilkin müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq ödənilməli olan məbləğləri ala bilməyəcəyinə dair obyektiv sübut olduqda, banklardakı müddətli əmanətlərin dəyərsizləşməsi üçün kredit riski ehtiyatı yaradılır. Ehtiyatın məbləği, alətin ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə diskont edilmiş gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılmış dəyəri kimi hesablanan balans dəyəri ilə təxmin edilən bərpə edilə bilən dəyər arasındakı fərkdir.

Sığorta debitor borcları

Sığorta debitor borcları, Şirkətin yaxın müddətdə satmaq niyyətində olanlardan başqa, sabit və ya müəyyən edilə bilən ödənişləri olan, kotirovkasız qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Debitor borcları effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə uçota alınır.

Amortizasiya olunmuş dəyərlə qeydə alınan maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Maliyyə aktivinin ilkin tanınmasından sonra baş vermiş və təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin məbləğinə və ya vaxtına təsir edən bir və ya bir neçə hadisə ("zərər hadisələri") baş verdikdə dəyərsizləşmə zərərləri mənfəət və ya zərərdə tanınır. Əgər Şirkət əhəmiyyətli və ya əhəmiyyətli olmayan fərdi qiymətləndirilən maliyyə aktivini üzrə dəyərsizləşmənin baş verdiyinə dair heç bir obyektiv sübutun olmadığını müəyyən edərsə, o, aktivini oxşar kredit riski xüsusiyyətlərinə malik maliyyə aktivləri qrupuna daxil edir və onları dəyərsizləşməyə görə kollektiv şəkildə qiymətləndirir. Şirkətin maliyyə aktivinin dəyərdən düşüb-düşmədiyini müəyyən edərkən nəzərə aldığı əsas amillər onun vaxtı keçmiş statusu və əgər varsa, müvafiq girovun realizə edilməsidir. Aşağıdakı digər əsas meyarlar, həmçinin dəyərsizləşmə zərərinin baş verdiyinə dair obyektiv sübutların olub-olmadığını müəyyən etmək üçün istifadə olunur:

- hər hansı vaxtı keçmiş hissə və ya taksit və gecikdirilmiş ödəniş hesablaşma sistemlərinin səbəb olduğu gecikmə ilə əlaqələndirilə bilməz;
- qarşı tərəf əhəmiyyətli maliyyə çətinliyi ilə üzləşir və bu, Şirkətin əldə etdiyi maliyyə məlumatı ilə təsdiqlənir;

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

Maliyyə alətlərinin (davamı)

Amortizasiya olunmuş dəyərlə qeydə alınan maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi (davamı)

- qarşı tərəf müflisləşməni və ya maliyyənin yenidən təşkilini nəzərdən keçirir;
- qarşı tərəfə təsir edən milli və ya yerli iqtisadi şəraitdə baş verən dəyişikliklər nəticəsində qarşı tərəfin ödəniş statusunda mənfi dəyişiklik baş verdikdə; və ya
- girovun dəyəri, əgər varsa, bazar şəraitinin pisləşməsi nəticəsində əhəmiyyətli dərəcədə azalır.

Amortizasiya olunmuş dəyərlə saxlanılan dəyərsizləşmiş maliyyə aktivinin şərtləri qarşı tərəfin maliyyə çətinlikləri səbəbindən yenidən müzakirə edilərsə və ya başqa şəkildə dəyişdirilərsə, dəyərsizləşmə şərtlərinin dəyişdirilməsindən əvvəl ilkin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə ölçülür. Yenidən razılaşdırılmış aktivin tanınması dayandırılır və yeni aktiv yalnız aktivin riskləri və faydaları əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdikdə ədalətli dəyəri ilə tanınır. Bu, adətən, ilkin pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərləri ilə yeni gözlənilən pul vəsaitlərinin hərəkəti arasında əhəmiyyətli fərqlə sübut olunur.

Dəyərsizləşmə zərərləri həmişə aktivin balans dəyərini aktivin ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə diskont edilmiş gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətinin (bunlara baş verməmiş gələcək kredit itkiləri istisna olmaqla) cari dəyərində yazmaq üçün ehtiyat hesabı vasitəsilə tanınır. Girovla təmin edilmiş maliyyə aktivinin təxmin edilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılmış dəyərinin hesablanması, girovun mümkün olub-olmamasından asılı olmayaraq, girovun əldə edilməsi və satılması xərcləri çıxılmaqla, girov nəticəsində yarana biləcək pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirir.

Əgər sonrakı dövrdə dəyərsizləşmə zərərinin məbləği azalarsa və azalma obyektiv şəkildə dəyərsizləşmə tanındıqdan sonra baş vermiş hadisə ilə əlaqələndirilə bilərsə (məsələn, borclunun kredit reytinginin yaxşılaşması), əvvəllər tanınmış dəyərsizləşmə zərəri aşağıdakı qaydada bərpa edilir: il üzrə mənfəət və ya zərər vasitəsilə ehtiyat hesabının düzəldilməsi.

Alınması mümkün olmayan aktivlər, aktivin bərpası üçün bütün zəruri prosedurlar tamamlandıqdan və zərərin məbləği müəyyən edildikdən sonra müvafiq dəyərsizləşmə üzrə zərər ehtiyatına silinir.

Əvvəllər silinmiş məbləğlərin sonrakı bərpası il üzrə mənfəət və ya zərər daxilində dəyərsizləşmə zərəri hesabının kreditinə yazılır.

Maliyyə öhdəliklərinin ilkin tanınması və ölçülməsi

Maliyyə öhdəlikləri aşağıdakı ölçü kateqoriyalarına malikdir: (a) maliyyə törəmə alətləri də daxil olmaqla ticarət üçün saxlanılan və (b) digər maliyyə öhdəlikləri. Bütün maliyyə öhdəlikləri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə, kreditlər və borclar üzrə isə amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır. Buraya birbaşa aid edilə bilən əməliyyat xərcləri daxildir.

Digər maliyyə öhdəlikləri amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır. Şirkətin digər maliyyə öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda "Sığorta və digər kreditor borcları"ndan ibarətdir.

Sonrakı ölçmə

Maliyyə öhdəliklərinin ölçülməsi onların təsnifatından asılıdır.

Sığorta və digər kreditor borcları

Sığorta və digər kreditor borcları, Şirkətə hesablanmış və ya ödənilməmiş, alınan mal və ya xidmətlərə görə gələcəkdə ödəniləcək kompensasiyanın ədalətli dəyəri olan ilkin dəyərlə qeydə alınır.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

Maliyyə alətlərinin (davamı)

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması

Performans üzrə öhdəlik yerinə yetirildikdə, ləğv edildikdə və ya müddəti başa çatdıqda maliyyə öhdəliyinin tanınması dayandırılır. Mövcud maliyyə öhdəliyi eyni kreditorun digəri ilə əhəmiyyətli dərəcədə fərqli şərtlərlə əvəz edildikdə və ya mövcud öhdəliyin şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirildikdə, belə mübadilə və ya dəyişiklik ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliyin tanınması kimi qəbul edilir, və müvafiq balans dəyərlərindəki fərq məcmu mənfəət və zərər haqqında hesabatda tanınır.

Maliyyə alətlərinin əvəzləşdirilməsi

Yalnız tanınan məbləği əvəzləşdirmək üçün qanuni qüvvəyə minmiş qarşılıqlı əvəzləşdirmə hüququ olduğu və xalis əsasla əvəzləşdirmək və ya eyni zamanda aktivini realizə etmək və öhdəliyi yerinə yetirmək niyyəti olduğu halda maliyyə aktivləri və öhdəlikləri əvəzləşdirilir və xalis məbləğ, edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilir. Belə hesablaşma hüququ (a) gələcək hadisədən asılı olmamalıdır və (b) aşağıdakı bütün hallarda qanuni qüvvəyə minməlidir: (i) işin normal gedişində, (ii) öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi halında və (iii) müflisləşmə və ya iflas vəziyyətində.

Əmlak və avadanlıq

Əmlak və avadanlıq əvvəlcə aktivlərin yerləşdiyi yerə və şirkətin rəhbərliyi tərəfindən nəzərdə tutulmuş qaydada işləyə bilməsi üçün lazım olan vəziyyətə gətirilməsi ilə əlaqəli olan hər hansı xərclər daxil olmaqla, əldə etmə dəyəri və ya tikinti dəyəri ilə tanınır.

Bu aktivlər sonradan hər hansı sonrakı yığılmış amortizasiya və sonradan yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri (əgər varsa) çıxılmaqla, yenidən qiymətləndirmə tarixində ədalətli dəyər olmaqla, sonrakı köhnəlmə və dəyərsizləşmə zərərləri (əgər varsa) çıxılmaqla yenidən qiymətləndirilmiş məbləğlərlə əks etdirilir. Yenidən qiymətləndirmələr kifayət qədər müntəzəm olaraq həyata keçirilir ki, balans dəyəri hesabat tarixində ədalətli dəyərən istifadə etməklə müəyyən edilən dəyərdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənməsin.

Yenidən qiymətləndirmə nəticəsində aktivin balans dəyərindəki hər hansı artım digər məcmu gəlir vasitəsilə yenidən qiymətləndirmə ehtiyatında birbaşa kapitalın kreditinə yazılır. Artım mənfəət və zərər haqqında hesabatda əvvəllər mənfəət və zərər haqqında hesabatda tanınmış eyni aktivin yenidən qiymətləndirmə azalmasını ləğv etdiyi dərəcədə tanınır. Yenidən qiymətləndirmə nəticəsində aktivin balans dəyərində hər hansı azalma cari dövrdə mənfəət və zərər haqqında hesabatda tanınır. Azalma, həmin aktivə münasibətdə yenidən qiymətləndirmə artımında mövcud olan hər hansı kredit qalığı həcmində yenidən qiymətləndirmə ehtiyatında birbaşa kapitalın debetinə yazılır.

Amortizasiya, məsrəflərin kapitalaşdırılmasından başqa, azaldılmış qalıtq metodu ilə aşağıda verilmiş təxmin edilən illik dərəcələrlə tanınır:

Torpaq və binalar	7%
Maşın və avadanlıq	10%
Yüksək texnologiya və hesablama	25%
Motorlu nəqliyyat vasitələri	20%

Sonrakı məsrəflər aktivin balans dəyərinə daxil edilir və ya müvafiq olaraq, yalnız həmin maddə ilə bağlı gələcək iqtisadi səmərələrin Şirkətə daxil olması ehtimalı olduqda və obyektin dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bildikdə, ayrıca aktiv kimi tanınır. Xırda təmir və gündəlik texniki xidmət xərcləri yarandığı zaman xərcə düşür. Əmlak və avadanlıqların əsas hissələrinin və ya komponentlərinin dəyişdirilməsi xərcləri kapitalaşdırılır və əvəz edilmiş hissə istifadəyə verilir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

Satışdan əldə edilən gəlir və zərərlər, gəlirin balans dəyəri ilə müqayisəsi yolu ilə müəyyən edilir və ilin mənfəət və ya zərərində tanınır. Əsas vəsaitlərə əlavələr üzrə amortizasiya aktivin alındığı və ya kapitallaşdırıldığı aydan hesablanır, aktivin xaric edildiyi ay üçün isə amortizasiya hesablanmır.

Qeyri-maddi aktivlər

Müəyyən faydalı istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlərə Şirkət tərəfindən alınmış proqram təminatı lisenziyaları və icbari sığorta proqramı daxildir. Bunların saxlanması ilə bağlı məsrəflər yarandıqda xərc kimi qeydə alınır. Şirkət tərəfindən nəzarət edilən müəyyən edilə bilən proqram məhsulları ilə birbaşa əlaqəli olan və bir ildən sonra dəyərini üstləyən iqtisadi səmərə verəcəyi ehtimal edilən xərclər qeyri-maddi aktivlər kimi tanınır. Onlar kapitallaşdırılmış məsrəflərin illik 10%-lə azalan qalıq metodu ilə amortizasiya edildiyi ilkin dəyər modelindən istifadə etməklə uçota alınır.

Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi testi

Dəyərsizləşməni qiymətləndirmək üçün aktivlər əsasən müstəqil pul axınları (nağd yaradan vahidlər) olduğu ən aşağı səviyyədə qruplaşdırılmışdır. Nəticədə bəzi aktivlər dəyərsizləşmə üçün fərdi şəkildə yoxlanılır, bəziləri nağd yaradan vahid səviyyəsində sınaqdan keçirilir. Bütün fərdi aktivlər və ya pul yaradan vahidlər hadisələr və ya vəziyyətdəki dəyişikliklər balans dəyərinin bərpa edilə bilməyəcəyini göstərsə, dəyərsizləşmə üçün sınaqdan keçirilir.

Dəyərsizləşmə zərəri, aktivin və ya pul yaradan vahidin balans dəyərinin satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdən və istifadə dəyərindən daha yüksək olan bərpa edilə bilən dəyərdən artıq olduğu məbləğdə tanınır. İstifadəyə yararlı dəyəri müəyyən etmək üçün rəhbərlik hər bir yaradan vahiddən gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini qiymətləndirir və bu pul vəsaitlərinin hərəkəti cari dəyərini hesablamaq üçün uyğun faiz dərəcəsini müəyyənləşdirir. Dəyərsizliyin yoxlanılması prosedurlarında istifadə olunan məlumatlar gələcək yenidən quruluşların və aktivlərin yaxşılaşdırılmasının təsirini istisna etmək üçün zəruri olaraq düzəldilmiş Şirkətin son təsdiq edilmiş büdcəsi ilə birbaşa əlaqələndirilir. Endirim amilləri hər bir nağd yaradan vahid üçün fərdi olaraq müəyyən edilir və bazar və aktivlərə xas olan risk faktorları kimi müvafiq risk profillərini əks etdirir. Bundan sonra bütün aktivlər əvvəllər tanınmış dəyərsizləşmə zərərinin artıq olmayacağını göstəricisi üçün yenidən qiymətləndirilir. Pul yaradan vahidin bərpa edilə bilən dəyəri onun balans dəyərindən artıq olduqda dəyərsizləşmə haqqı geri qaytarılır.

Avans ödənişləri

Avans ödənişləri dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla, maya dəyərində qeydə alınır. Avans ödənişi üzrə mal və xidmətlərin bir ildən sonra əldə edilməsi nəzərdə tutulduqda, yaxud bu ödəniş ilkin uçot zamanı uzunmüddətli aktiv kimi təsnifləşdiriləcək aktivə aid olduqda uzunmüddətli aktiv kimi təsnifləşdirilir. Aktiv əldə etmək üçün avans ödənişləri Şirkət bu aktiv üzərində nəzarəti əldə etdikdə və həmin aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərənin Şirkətə daxil olacağı ehtimal edildikdə aktivin qalıq dəyərini köçürülür. Digər avans ödənişləri bu ödənişlərin aid olduğu mal və xidmətlər əldə edildikdə mənfəət və ya zərəre silinir. Əgər avans ödənişinin aid olduğu aktivlər, mallar yaxud xidmətlərin əldə edilməməsi gözlənilirsə, həmin avans ödənişinin qalıq dəyəri müvafiq şəkildə balansdan silinir və il üzrə mənfəət və ya zərərdə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat tanınır.

Sığorta və digər kreditor borcları

Sığorta və digər kreditor borcları qarşı tərəf müqavilə üzrə öz öhdəliklərini yerinə yetirdikdə hesablanır və amortizasiya olunmuş maya dəyərində uçota alınır. Agentlərə və brokerlərə kreditor borcları həmin tərəflər vasitəsilə sığorta müqaviləsi bağlandıqda hesablanır və kreditor borcunun məbləği adətən müvafiq sığorta müqaviləsi üzrə debitor borcuna mütənəsib olur.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

Vergilərin tutulması

Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış vergi xərcini/gəlirini əks etdirir.

Cari vergi xərci

Cari vergi xərci il üzrə vergi tutulan mənfəətə əsaslanır. Vergi tutulan mənfəət məcmu gəlir haqqında hesabatda göstərilmiş xalis mənfəətdən fərqlənir, çünki o, digər illərdə vergi tutulan və ya çıxılan gəlir və ya xərc maddələrini və sonradan heç zaman vergi tutulmayan və ya çıxılmayan maddələri istisna edir. Şirkətin cari vergi xərci hesabat dövrü ərzində Azərbaycan Respublikasında qəbul edilmiş və ya faktiki olaraq qəbul edilmiş vergi dərəcələrini istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergi maliyyə hesabatlarında aktivlərin və öhdəliklərin balans dəyərləri və vergi tutulan mənfəətin hesablanması istiqadında istifadə edilən müvafiq vergi əsasları arasındakı fərq üzrə ödənilməsi və ya bərpa edilməsi gözlənilən vergidir və öhdəliklərin uçotu metodundan istifadə etməklə uçota alınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri adətən vergi tutula bilən bütün müvəqqəti fərqlər üzrə tanınır və təxirə salınmış aktivlər çıxıla bilən müvəqqəti fərqlərin istifadə olunma bilməsinə dair vergiyə cəlb edilən mənfəətin əldə edilməsi ehtimalının mövcud olacağı zaman hesablanır. Müvəqqəti fərq nə vergi mənfəətinə, nə də uçot mənfəətinə təsir göstərməyən əməliyyatda digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınmasından yaranmış halda belə aktivlər və öhdəliklər tanınır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat tarixində təhlil edilir və aktivin bütöv və ya qismən bərpa olunacağına imkan verməsi üçün mövcud olacaq kifayət qədər vergi tutulan mənfəətlərin artıq mümkün olmadığı halda azaldılır.

Təxirə salınmış vergi öhdəliyi tətbiq edilməsi ödənilməsi və ya aktivin realizə olduğu dövrdə gözlənilən vergi dərəcələri ilə hesablanır. Təxirə salınmış vergi məcmu gəlir haqqında hesabatda aid edilmişdir. Burada verginin birbaşa kapitala aid edilən maddələr ilə bağlı olması istisna halıdır, çünki təxirə salınmış vergi də kapitala aiddir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və təxirə salınmış vergi öhdəlikləri aşağıdakı şərt olduğu halda əvəzləşdirilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis şəkildə göstərilir:

- Şirkətin cari gəlir vergisi aktivlərini və cari gəlir vergi öhdəlikləri əvəzləşdirmək üçün qanuni qüvvəyə minmiş qarşılıqlı əvəzləşdirmə hüququ var;
- Gəlir vergilərinə aid təxirə salınmış vergi aktivləri və təxirə salınmış vergi öhdəlikləri üzrə eyni vergi tutulan müəssisəsi üzrə eyni vergi orqanı tərəfindən vergi çıxılır.

Həmçinin, Azərbaycan Respublikasının Şirkətin fəaliyyəti üzrə qiymətləndirilən digər müxtəlif vergiləri mövcuddur. Bu vergilər məcmu gəlir haqqında hesabatda əməliyyat xərclərinin komponenti kimi daxil edilib.

Kapital və ehtiyatlar

Nizamnamə kapitalı buraxılmış səhmlərin nominal dəyərini əks etdirir.

Bölüşdürülməmiş mənfəətə bütün cari və əvvəlki illərin mənfəət/zərəri daxildir.

Şirkətin sahibləri ilə bütün əməliyyatlar kapitalda ayrıca qeydə alınır.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

Sığorta müqavilələri - təsnifat

Şirkət sığorta risklərini ötürən müqavilələr verir. Sığorta müqavilələri əhəmiyyətli sığorta riskini ötürən müqavilələrdir. Ümumi təlimat olaraq, Şirkət əhəmiyyətli sığorta riski kimi sığorta hadisəsinin baş verməsi ilə bağlı müavinətlərin ödənilməsi ehtimalını müəyyən edir.

Sığorta məhsullarının təsviri

Şirkət bütün ümumi sığorta risklərini əhatə edən sığorta məhsulları təklif edir. Şirkətin əsas fəaliyyət istiqamətləri aşağıdakılardır:

- avtonəqliyyat vasitəsi üçüncü şəxslərin icbari məsuliyyəti ("AVÜŞİM");
- motor;
- sağlamlıq və qəza;
- yanğın;
- əmlak;
- üçüncü şəxslər qarşısında mülki məsuliyyət sığortası ("ÜŞMMS");
- ipoteka
- nəqliyyat sığortası;
- yaşıl kart;
- yük sığortası;
- hərbcilər
- digərləri;

Qısamüddətli sığorta müqavilələrinə əmlak, üçüncü şəxslərin məsuliyyəti və səyahət sığortası daxildir.

Üçüncü şəxslərin məsuliyyət sığortası müqavilələri Şirkətin müştərilərini qanuni fəaliyyətləri nəticəsində üçüncü şəxslərə zərər vurmaq riskindən qoruyur. Ödənilən zərərlərə həm müqavilə, həm də müqavilədən kənar hadisələr daxildir. Təklif olunan tipik müdafiə zərərçəkmiş işçilərə və ya cəmiyyətə (işəgötürənlərin öhdəliyi) qanunla təminat ödəmək öhdəliyi olan işəgötürənlər və bədən xəsarəti və ya əmlak zərərinə görə üçüncü tərəfə kompensasiya ödəməli olan fərdi və biznes müştərilər üçün nəzərdə tutulmuşdur (ictimai məsuliyyət).

Könüllü tibbi sığorta şirkətin müştərilərinə pullu tibbi xidmət göstərmək üçün nəzərdə tutulmuşdur. Bu xidmətlər sığorta kimi o halda hesab edilir ki, Şirkət müqavilənin başlanğıcında bu sığorta növü ilə bağlı pul vəsaitlərinin xaric olma ehtimalı, vaxtı və məbləği barədə əmin deyildir.

Bədbəxt hadisələrdən sığorta müqavilələri sığortalının bədbəxt hadisə və/və ya xəstəlik nəticəsində müvəqqəti və ya daimi əmək qabiliyyətini itirməsi hallarında, habelə onların ailə üzvlərinə və ya sığortalının ölümü halında müəyyən edilmiş qaydada təyin edilmiş digər faydalanan şəxslərə maliyyə kompensasiyası vermək məqsədi ilə Cəmiyyətin müştərilərinə verilir.

Əmlak və avtomobil sığortası Şirkətin müştərilərinə onların əmlakına dəyən zərərin ödənilməsini və ya onların maddi maraqlarının ödənilməsini təmin edir. Müştərilərə sığorta hadisəsinin baş verməsi (iş fəaliyyətinin dayandırılması) nəticəsində sığortalanmış əmlakdan təsərrüfat fəaliyyətlərində istifadə edə bilməmələri nəticəsində dəymiş gəlir itkiləri də ödənilir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

Sığorta haqları

Müqavilə bağlandıqdan sonra sığorta haqları yazılı şəkildə qeydə alınır və müvafiq siyasətin əhatə olunduğu müddət ərzində proporsional əsasda qazanılır. Qazanılmamış sığorta haqları üçün ehtiyat hesabat tarixində qüvvədə olan siyasətlərin müddəti bitməmiş şərtlərinə aid olan il ərzində yazılmış sığorta haqlarının vaxt bölgüsü əsasında hesablanmış nisbətini əks etdirir.

Qazanılmamış sığorta ehtiyatı (QSE)

Qazanılmamış premium ehtiyatı hər bir sığorta müqaviləsi üzrə "pro-rata temporis" metodundan istifadə etməklə ölçülür. Qazanılmamış sığorta haqqı qüvvədə olan qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş hallarda sığorta müqaviləsinin bağlanması üçün hesablanmış komissiya və sığorta məcmu mükafatından ayırmalar çıxılmaqla, hər bir sığorta müqaviləsi üzrə ümumi sığorta haqqı olan sığorta müqaviləsi üzrə əsas sığorta mükafatından istifadə etməklə ölçülür. Hər bir müqavilə üzrə qazanılmamış sığorta haqqı əsas sığorta haqqının müddətin bitməsinə qalan günlərin sayının sığorta müqaviləsinin ümumi müddətinə (günlərə) nisbətində vurulmaqla hesablanır. Qazanılmamış mükafat üçün ehtiyat hesabat tarixinə müddəti bitməmiş bütün sığorta müqavilələri üzrə qazanılmamış mükafat məbləğinə bərabərdir.

Yazılı sığorta haqlarının bir hissəsi (gələcək dövrləri əhatə edən vasitəçilərin hesablanmış komissiyası çıxılmazdan əvvəl) qazanılmamış premiumda tanınır. Qazanılmamış premiumlar ehtiyatında dəyişiklik sığorta təminatının qüvvədə olduğu dövrdə gəlirin tanınması üçün mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda əks etdirilir.

Bildirilmiş, lakin tənziqlənməmiş zərər ehtiyatı (BTZE)

BTZE, hesabat və ya əvvəlki dövrlərdə baş vermiş sığorta hadisəsi nəticəsində hesabat dövrünün sonunda ödənilməmiş və ya tam ödənilməmiş sığorta müqavilələri üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsini (iddiaların icrası daxil olmaqla) təmin etmək üçün tanınır, müəyyən edilmiş qaydada sığortaçıya məlumat verir. Ehtiyat məbləği hər bir həll edilməmiş iddia ilə bağlı bildirilmiş zərərlərin məbləğinə bərabərdir və maksimum zərəre məruz qalma əsasında ölçülür.

BTZE, itkilərlə bağlı həyata keçiriləcək gələcək ödənişlərin, o cümlədən onlarla bağlı əməliyyat xərclərinin qiymətləndirilməsi əsasında qurulur. Bu cür qiymətləndirmələr ehtiyatın yaradılması zamanı mövcud olan faktlar və şərtlər əsasında hər bir halda fərdi qaydada alınır. Bu cür qiymətləndirmə sığorta işində ehtiyatlarla bağlı standart təcrübə əsasında müvafiq mütəxəssislər tərəfindən zərərlər və xüsusi zərərin xarakteri və məbləği ilə bağlı əsaslandırılmış mülahizəni əks etdirməlidir. Belə ehtiyat adətən hesablaşma zamanı yenidən qiymətləndirilir və yeni məlumatlar əldə edildikdə onun məbləğinə düzəliş edilir.

Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı (BVBZE)

BVBZE artıq baş vermiş, lakin hələlik Şirkətə məlumat verilməyən itkilərin təxmini məbləğini tanımaq üçün yaradılmışdır. Şirkət tərəfindən hər bir sığorta növü üçün aşağıdakı üç məbləğdən ən böyüyü kimi hesablanır:

- Hesabat tarixinə Zəncirvari Nərdivan metodu ilə hesablama;
- hesabat tarixinə hesablanan RBNS-nin 25 faizi;
- hesabat dövründən əvvəlki 4 rüb üzrə ümumi qazanılmış mükafatların 2,5 faizi.

Zəncirvari nərdivan metodları premiumlara, ödənilmiş iddialara və ya yaranmış iddialara (məsələn, ödənilmiş iddialar və iş təxminləri) tətbiq edilir. Əsas texnika tarixi iddiaların inkişaf amillərinin təhlilini və bu tarixi nümunə əsasında təxmin edilən inkişaf amillərinin seçilməsini əhatə edir. Seçilmiş inkişaf amilləri daha sonra hər bir qəza ili üçün təxmini son iddia dəyərini yaratmaq üçün hələ tam işlənməmiş hər bir qəza ili üçün məcmu iddia məlumatlarına tətbiq edilir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı (BVBZE) (davamı)

Təhlil hazırkı faktlar və şərtlər, proqnozlar, gələcək inflyasiyanın qiymətləndirilməsi və digər sosial-iqtisadi amillər əsasında aparılır. Zaman-zaman, yeni məlumatlar (o cümlədən faktiki itkilər haqqında məlumat) əldə olunduqca, BVBZE ehtiyatı təhlil edilir və nəzərdən keçirilir. Bu cür təxminlərin müəyyən edilməsi və nəticədə qiymətləndirilmiş öhdəliklərin yaradılması metodu mütəmadi olaraq nəzərdən keçirilir və yenilənir. Nəticədə düzəlişlər yarandıqda məcmu mənfəət haqqında hesabatda əks etdirilir. İddiaların bildirilməsi və ödənilməsinin nisbətən tez olması səbəbindən zərər ehtiyatı diskontlaşdırılmamış əsasda qiymətləndirilir.

Təkrarsığorta

Şirkət normal iş prosesində təkrarsığortanı öz üzərinə götürür və verir. Verilmiş təkrarsığorta müqavilələri Şirkəti sığortalılar qarşısında öhdəliklərindən azad etmir. Təkrarsığorta üzrə debitor borclarına ödənilmiş iddialara görə təkrarsığorta şirkətlərindən alınacaq qalıqlar, o cümlədən iddiaların idarə edilməsi üzrə xərclər və Şirkətə verilmiş debitor borcları daxildir. Təkrarsığortaçılarından bərpa oluna bilən məbləğlər təkrarsığortalı siyasətlə bağlı iddia öhdəliyinə uyğun olaraq qiymətləndirilir. Təkrarsığorta üzrə kreditor borcları Şirkətin təkrarsığorta haqlarının təkrarsığortaçılara köçürülməsi üzrə öhdəlikləridir. Şirkət təkrarsığorta aktivlərini dəyərsizləşməyə görə qiymətləndirir və təkrarsığorta aktivinin dəyərsizləşməsinə dair obyektiv sübut olduqda, Şirkət təkrarsığorta aktivinin balans dəyərini onun bərpa edilə bilən dəyərinə qədər azaldır və həmin dəyərsizləşmə zərərini ilin mənfəət və ya zərərində tanıyır.

Əldəetmə dəyəri

Şirkət agentlərə və brokerlərə sığorta haqlarının Şirkətə satışına görə komissiya ödəyir. Bu komissiya növü sığorta fəaliyyəti nəticəsində məcmu gəlir haqqında hesabatında qeyd olunur. Komissiya xərcləri təxirə salınır və müvafiq yazılı sığorta haqlarının əldə edildiyi dövr ərzində amortizasiya edilir. Sığorta üzrə komissiya xərclərinin daxilə təxirə salınması 12 saylı qeyddə satınalma xərcləri kimi ayrıca açıqlanır. Bütün digər satınalma məsrəfləri yarandıqca xərclərə daxil edilir. Təxirə salınmış alış məsrəfləri ("TSA") hər bir fəaliyyət sahəsi üçün ayrıca hesablanır və gələcək təxminlər əsasında bərpa oluna biləcəyinə əmin olmaq üçün siyasətin verildiyi vaxtda və hər hesabat dövrünün sonunda biznes sahəsinə görə nəzərdən keçirilir.

Məsuliyyətin adekvatlıq testi

Hər balans hesabatı tarixində müvafiq TSA aktivləri çıxılmaqla müqavilə öhdəliklərinin adekvatlığını təmin etmək üçün öhdəliyin adekvatlıq testləri aparılır. Bu testləri həyata keçirərkən gələcək müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti və iddiaların idarə edilməsi və idarəetmə xərclərinin cari ən yaxşı təxminlərdən, habelə bu cür öhdəlikləri dəstəkləyən aktivlərdən əldə edilən investisiya gəlirlərindən istifadə edilir. Hər hansı çatışmazlıq ilkin olaraq TSA-nın silinməsi və sonradan öhdəliyin adekvatlıq testləri nəticəsində yaranan itkilər üçün ehtiyatın yaradılması yolu ilə dərhal mənfəət və ya zərərə aid edilir (əlavə müddəti bitmiş risk ehtiyatı ("ƏMBRE")). Öhdəliyin adekvatlıq testi yeni ən yaxşı təxminlərin qəbulunu tələb etdikdə, bu cür fərziyyələr (mənfi kənarlaşma üçün marjalar olmadan) bu öhdəliklərin sonrakı ölçülməsi üçün istifadə olunur. Bu sınaq nəticəsində Silinmiş hər hansı TSA sonradan bərpa edilə bilməz.

Komissiya gəlirləri

Şirkət mükafatların təkrarsığortaçılara verilməsinə görə komissiya alır. Bu komissiya növü sığorta fəaliyyəti nəticəsində məcmu gəlir haqqında hesabatda tanınır. Komissiya xərcləri təxirə salınır və müvafiq sığorta haqlarının əldə edildiyi dövr ərzində amortizasiya edilir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

Faiz gəlirləri və xərclərin tanınması

Faiz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz dərəcələrindən istifadə etməklə hesablamalar əsasında mənfəət və ya zərərdə tanınır. Faiz gəliri effektiv faiz metodundan istifadə etməklə zamana nisbətə tanınır. Debitor borcları dəyərsizləşdikdə, Şirkət balans dəyərini onun bərpa edilə bilən dəyərinə qədər azaldır, bu alətin ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti hesab edilir və diskontun faiz gəliri kimi ləğv edilməsinə davam edir.

Qısamüddətli işçi mükafatları

Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Şirkətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır. Şirkətin yerli qanunvericiliyə uyğun müəyyən edilmiş haqlar üzrə ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar birbaşa və ya dolaylı yolla bir və ya bir neçə qrupun nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər ilə hər hansı mümkün münasibətlər nəzərdən keçirilərkən, həmin münasibətlərin mahiyyətinin onların hüquqi formasından üstünlüyü prinsipi tətbiq olunur.

Əlaqəli tərəflər öz aralarında əlaqəli olmayan tərəflərin apara bilmədiyi əməliyyatları həyata keçirə bilər. Bununla yanaşı, əlaqəli tərəflər arasında aparılan əməliyyatların şərtləri, müddətləri və məbləğləri əlaqəli olmayan tərəflər arasında aparılan əməliyyatlarla eyni olmaya bilər. Əlaqəli tərəflərlə aparılan əməliyyatların xarakterinə görə onlar kommersiya cəhətdən müstəqil tərəflər arasında həyata keçirilən əməliyyatların şərtlərinə uyğun hesab edilə bilməz.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar cari öhdəliklərin keçmiş hadisə səbəbindən Şirkətdən iqtisadi mənbələrin məxaricinə gətirəcəyi və məbləğlərin etibarlı şəkildə hesablanma bildiyi halda tanınır. Məxaricin müddəti və məbləği hələ də qeyri-müəyyən ola bilər. Cari öhdəlik keçmiş hadisələrin (misal üçün, hüquqi mübahisələr və ya yüklənmiş müqavilələr) səbəb olduğu hüquqi və konstruktiv öhdəliklərdən yarana bilər.

Ehtiyatlar hesabat tarixində mövcud olan ən etibarlı sübuta, o cümlədən, cari öhdəliklə bağlı risklərə və qeyri-müəyyənliklərə əsaslanan cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan hesablanmış məsrəf ilə qiymətləndirilir. Oxşar öhdəliklərin olduğu halda öhdəliyin ödənilməsində məxaricin tələb olunacağı ehtimalı bütün öhdəliklər sinfi nəzərə alınmaqla müəyyən edilir. Ehtiyatlar onların diskontlaşdırılmış dəyərinə qədər diskont edilir. Burada pulların vaxt dəyəri əhəmiyyətlidir.

Şirkətin üçüncü tərəfdən faktiki olaraq toplaya biləcəyi öhdəliklə bağlı hər hansı ödəniş ayrıca aktiv kimi tanınır. Lakin bu aktiv əlaqəli ehtiyatın məbləğindən artıq olmamalıdır. Bütün ehtiyatlar hər hesabat tarixində təhlil edilir və cari ən yaxşı hesablanmış qiyməti əks etdirmək üçün uyğunlaşdırılır.

Əməliyyat xərcləri

Əməliyyat xərcləri xidmətdən istifadə etdikdən sonra və ya onların başlanğıc tarixində mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

5 Uçot siyasətlərinin tətbiqində rəhbərliyin əhəmiyyətli mühakiməsi

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması rəhbərlikdən Şirkətin uçot siyasətinin tətbiqinə və aktivlərin, öhdəliklərin, gəlir və xərclərin hesabat məbləğlərinə təsir edən mülahizələr, qiymətləndirmələr və fərziyyələr etməsini tələb edir. Faktiki nəticələr bu qiymətləndirmələrdən fərqli ola bilər. Şirkət

31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üçün illik maliyyə hesabatlarında Şirkətin tətbiq etdiyi qiymətləndirmə və mülahizələri ardıcıl olaraq tətbiq etmişdir. Hesablamalar və əsas ehtimallar davamlı olaraq nəzərdən keçirilir. Qiymətləndirmələrə düzəlişlər perspektiv olaraq tanınır.

Sığorta müqavilələri üzrə edilən tələblərdən irəli gələn son öhdəlik

Sığorta müqavilələri üzrə irəli sürülən tələblər nəticəsində yaranan son məsuliyyətin qiymətləndirilməsi şirkətin ən vacib mühasibat qiymətləndirməsidir. Şirkət bu kimi tələbləri ödəyəcəyi öhdəliyin qiymətləndirilməsində nəzərə alınması lazım olan qeyri-müəyyənlik mənbələri var.

Zərər ehtiyatları

Sığorta müqavilələri üzrə irəli sürülən iddialardan irəli gələn son öhdəliyin qiymətləndirilməsi Şirkətin ən mühüm mühasibat təxminləridir. Zərər ehtiyatları baş vermiş zərərlər üçün yığılmanı təmsil edir və BTZE və BVBZE daxildir. BTZE maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat tarixində bildirilmiş, lakin ödənilməmiş iddialarla bağlı təqdim edilir. Qiymətləndirmə balans hesabatı tarixindən sonra həll edilməli olan sığorta hadisələrinin araşdırılması zamanı Cəmiyyətə daxil olan məlumatlar əsasında aparılır.

BVBZE faktiki sonrakı iddia məlumatlarına əsasən müəyyən edilir. Gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin həm məbləği, həm də vaxtının təxmin edilməsi üçün istifadə olunan metodologiya və fərziyyələr zərər təxminləri ilə faktiki zərər təcrübəsi arasındakı hər hansı fərqləri azaltmaq üçün müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Şübhəli hesablar üçün ehtiyatın hesablanması

Sığorta debitor borcları üzrə dəyərsizləşmə ehtiyatı rəhbərliyin fərdi müştərilərin debitor borclarının yığılma ehtimalını qiymətləndirməsinə əsaslanır. Müştərinin əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri, müştərinin müflisləşmə və ya maliyyə yenidən təşkili ilə üzləşmə ehtimalı, ödənişlərin yerinə yetirilməməsi və ya gecikdirilməsi debitor borcunun potensial dəyərsizləşməsinin göstəriciləri hesab olunur. Əsas müştərinin kredit qabiliyyətinin pisləşməsi və ya faktiki defoltların təxminlərdən yüksək olması halında, faktiki nəticələr bu təxminlərdən fərqli ola bilər. Debitor borcuna görə əlavə pul vəsaitinin bərpası gözləntiləri olmadıqda, debitor borcunun məbləği müvafiq ehtiyatdan silinir. Dəyərsizləşmə üçün qiymətləndirilən sığorta debitor borclarının gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti aktivlərin müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti və keçmiş itki hadisələri nəticəsində məbləğlərin nə dərəcədə gecikməsi və vaxtı keçmiş məbləğlərin bərpasının müvəffəqiyyəti ilə bağlı rəhbərliyin təcrübəsi əsasında qiymətləndirilir. Keçmiş təcrübə keçmiş dövrlərə təsir etməyən cari şərtlərin təsirlərini əks etdirmək və hazırda mövcud olmayan keçmiş şərtlərin təsirlərini aradan qaldırmaq üçün cari müşahidə edilə bilən məlumatlar əsasında korrektə edilir.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin tanınması

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin tanınması dərəcəsi çıxıla bilən müvəqqəti fərqlərin istifadə oluna bilməsi üçün Şirkətin gələcək vergiyə cəlb edilən mənfəətinin əldə edilməsi ehtimalının qiymətləndirilməsinə əsaslanır. Əlavə olaraq, əhəmiyyətli mühakimə istənilən hüquqi və ya iqtisadi məhdudiyyətlərin təsirinə və ya müxtəlif vergi qanunvericiliyində qeyri-müəyyənliklərin qiymətləndirilməsində tələb olunur.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

5 Uçot siyasətlərinin tətbiqində rəhbərliyin əhəmiyyətli mühakiməsi (davamı)

Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Dəyərsizləşmə zərəri aktivin və ya pul vəsaitlərini yaradan vahidin balans dəyərinin onun bərpa edilə bilən dəyərindən artıq olduğu məbləğ üçün tanınır. Bərpa edilə bilən məbləği müəyyən etmək üçün rəhbərlik hər bir pul vəsaiti yaradan vahiddən gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini təxmin edir və həmin pul vəsaitlərinin cari dəyərini hesablamaq üçün uyğun faiz dərəcəsini müəyyən edir. Gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin ölçülməsi prosesində rəhbərlik gələcək əməliyyat nəticələrinə dair fərziyyələr irəli sürür.

Bu fərziyyələr gələcək hadisələr və şərtlərlə bağlıdır. Faktiki nəticələr dəyişə bilər və növbəti maliyyə ili ərzində Şirkətin aktivlərində əhəmiyyətli düzəlişlərə səbəb ola bilər. Əksər hallarda, tətbiq olunan diskont dərəcəsinin müəyyən edilməsi bazar riskinə müvafiq düzəlişlərin və aktivlərə xas risk faktorlarına müvafiq düzəlişlərin qiymətləndirilməsini əhatə edir.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar, müəyyən əməliyyatlar ətrafında mövcud məlumatlardan rəhbərliyin təxminlərinə əsasən artırılır. Ehtiyatlılıq, şirkətin hesabat verdiyi xalis gəliri əhəmiyyətli dərəcədə artırmamaq və öhdəliklərini aşağı salmamaq üçün ehtiyatları qiymətləndirərkən tətbiq olunur.

Qeyri-maddi aktivlərin faydalı istismar müddəti

Rəhbərlik aktivlərdən Şirkətin gözlənilən mənfəəti əsasında hər hesabat tarixində qeyri-maddi aktivlərin faydalı istismar müddətlərini nəzərdən keçirir. Balans göstəriciləri 13 sayılı qeydlərdə təhlil edilir

Amortizasiya olunan aktivlərin faydalı istifadə müddəti

Rəhbərlik aktivlərin Şirkət üçün gözlənilən faydalılığına əsaslanaraq hər hesabat tarixində amortizasiya olunan aktivlərin faydalı istifadə müddətini nəzərdən keçirir. Balans dəyəri 14 sayılı qeyddə təhlil edilmişdir. Lakin faktiki nəticələr texniki köhnəlmə, xüsusən də kompüterlər və ofis avadanlığı ilə əlaqədar olaraq dəyişə bilər.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

6 Bankda olan pul vəsaitləri

	2022	2021
	AZN	AZN
Banklarda olan pul vəsaitləri	5,495,230	9,645,411
Ümumi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	5,495,230	9,645,411

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın məqsədi üçün pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıda verilmişdir:

	2022	2021
	AZN	AZN
Banklarda olan pul vəsaitləri	5,495,230	9,645,411
Müddətli depozitlər	-	8,700,000
Ümumi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	5,495,230	18,345,411

7 Banklarla müddətli əmanətlər

	2022	2021
	AZN	AZN
Müddətli əmanətlər, məcmu	-	8,700,000
Müddətli depozitlər, xalis	-	8,700,000

Bu müddətli əmanətlər üzrə faiz dərəcəsi illik 5% olub və ödəmə müddəti 26 yanvar 2022-ci il tarixində başa çatıb.

8 Ödəmə tarixinə qədər saxlanılan investisiyalar

	2022	2021
	AZN	AZN
Qiymətli kağızlara investisiya	3,145,792	4,544,193
	3,145,792	4,544,193

Şirkət Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin nominal dəyəri 100 AZN (2021: 100 AZN), nominal faiz dərəcəsi 6% (2021: 9%-10%) olan 31,183 ədəd (2021: 44,688 ədəd) istiqrazına sahibdir. İntestisiya qiymətli kağızlarının dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat mövcud deyil, çünki onların hamısı nə vaxtı keçmiş, nə də dəyərsizləşmiş kimi təsnif edilir. Qiymətli kağızlar girovla təmin olunmur.

9 Sığorta debitor borcları

	2022	2021
	AZN	yenilənmiş AZN
Birbaşa sığorta üzrə sığorta debitor borcları	171,726	34,969
Təkrarsığortaçılarından debitor borcları	109,533	99,023
Cəmi sığorta debitor borclar	281,259	133,992

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

10 Qazanılmamış sığorta haqları üçün ehtiyat

Qazanılmamış sığorta haqları üçün ehtiyatın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	2022			2021 (yenilənmiş)		
	Məcmu AZN	Təkrar sığortaçıla rın payı AZN	Xalis AZN	Məcmu AZN	Təkrar sığortaçıların payı AZN	Xalis AZN
1 Yanvar	46,421,326	4,506,823	41,914,503	30,196,338	17,497,737	12,698,601
Ehtiyatda dəyişiklik, məcmu/təkrarsığortaçıların ehtiyat payında dəyişiklik	(20,806,931)	(3,967,349)	(16,839,582)	16,224,988	(12,990,914)	29,215,902
31 Dekabr tarixinə qazanılmamış sığorta haqları üçün ehtiyat	25,614,395	539,474	25,074,921	46,421,326	4,506,823	41,914,503

11 Sığorta zərərləri üzrə ehtiyatlar

31 dekabr 2022-ci il və 31 dekabr 2021-ci il tarixlərinə sığorta itkiləri ehtiyatlarına hesabat edilmiş, lakin ödənilməmiş ehtiyatlar ("BTZE") və yaranmış, lakin bildirilməyən ("BVBZE") və digər ehtiyat qalıqları daxildir:

	31 Dekabr 2022				31 Dekabr 2021			
	BTZE AZN	BVBZE AZN	Digər ehtiyatlar AZN	Cəmi zərər ehtiyatı AZN	BTZE AZN	BVBZE AZN	Digər ehtiyatlar AZN	Cəmi zərər ehtiyatı AZN
Məcmu ehtiyatlar	7,144,877	1,827,485	5,922,352	14,894,714	9,552,096	20,565,666	4,422,867	34,540,629
Təkrarsığortaçıların ehtiyatlarda payı	(216,147)	(82,567)	-	(298,714)	(133,650)	(4,324,327)	-	(4,457,977)
Sığorta zərərləri üzrə ehtiyatlar, xalis	6,928,730	1,744,918	5,922,352	14,596,000	9,418,446	16,241,339	4,422,867	30,082,652

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

11 Sığorta zərərləri üzrə ehtiyatlar (davamı)

Sığorta zərərləri üzrə ehtiyatların hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	BTZE		BVBZE		Cəmi zərər ehtiyatı		Ümumi xalis zərər ehtiyatları
	Təkrarsığor taçların payı		Təkrarsığor taçların payı		Təkrarsığor taçların payı		
	Məcmu AZN	AZN	Məcmu AZN	AZN	Məcmu AZN	AZN	
1 yanvar 2021-ci il tarixinə zərər ehtiyatları	2,147,537	(1,354,320)	19,387,939	(16,055,924)	966,253	-	5,091,485
Ehtiyatlarda hərəkət	7,404,559	1,220,670	1,177,727	11,731,597	3,456,614	-	24,991,167
31 dekabr 2021-ci il tarixinə zərər ehtiyatları	9,552,096	(133,650)	20,565,666	(4,324,327)	4,422,867	-	30,082,652
Ehtiyatlarda hərəkət	(2,407,219)	(82,497)	(18,738,181)	4,241,760	1,499,485	-	(15,486,652)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə zərər ehtiyatları	7,144,877	(216,147)	1,827,485	(82,567)	5,922,352	-	14,596,000

31 dekabr 2022-ci il və 31 dekabr 2021-ci il tarixlərində başa çatan illər ərzində sığorta itkiləri ehtiyatları üzrə təxminlərdə dəyişiklik olmamışdır.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

12 Satınalma xərcləri - xalis

	2022	2021
	AZN	AZN
		yenilənmiş
Açılış balansı	(1,845,457)	-
Satınalma xərcləri	(2,508,746)	(3,759,199)
Təxirə salınmış əldəetmə məsrəflərində dəyişiklik	1,662,901	1,845,457
Cəmi Satınalma xərcləri	(2,691,302)	(1,913,742)

13 Qeyri-maddi aktivlər

	2022	2021
	AZN	AZN
Dəyər		
I yanvar tarixinə balans	831,853	831,853
Əlavələr	33,140	-
Silinmə	(660,564)	-
31 dekabr tarixinə qalıq	204,429	831,853
Yığılmış amortizasiya		
I yanvar tarixinə balans	438,618	438,618
İl üzrə xərc	17,987	-
Silinmə	(414,054)	-
31 dekabr tarixinə qalıq	42,551	438,618
31 Dekabr tarixinə xalis balans dəyəri	161,878	393,235

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

14 Bina və avadanlıq

2022	Torpaq və binalar		Maşın və digər avadanlıqlar		Yüksək texnologiya və hesablama maşınları		Motorlu nəqliyyat vasitələri		Digər avadanlıqlar		Məsərəflərin kapitallaşdırılması		Ümumi	
	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN
Ümumi qalıq dəyəri	4,917,277	106,876	614,477	1,870,706	474,800	7,984,136	-							
1 yanvara olan qalıq	-	-	273,347	113,268	626,899	1,013,514	-							
Əlavələr														
Yenidən qiymətləndirmə üzrə gəlir/(zərər)	(538,811)	-	(117,291)	754,331	-	98,229	-							
Silinmə	-	(31,970)	(5,673)	-	(76,347)	(113,990)	-							
31 dekabr tarixinə qalıq	4,378,466	74,906	764,860	2,625,037	511,721	8,981,889	626,899							

Yığılmış amortizasiya

1 yanvara olan qalıq	405,709	59,327	327,849	1,518,643	247,816	2,559,344	-							
İl üzrə xərc (qeyd 14)	280,825	779	60,100	140,223	12,322	494,249	-							
Dəyersizləşmə üzrə zərər	-	14,800	88,083	17,550	143,105	263,538	-							
31 dekabr tarixinə qalıq	686,534	74,906	476,032	1,676,416	403,243	3,317,131	-							
31 dekabr 2022-ci il tarixinə xalis qalıq dəyəri	3,691,932	-	288,828	948,621	108,478	5,664,758	626,899							

Cari ildə əmlak və avadanlıqların yenidən qiymətləndirilməsi aparılmışdır. Yenidən qiymətləndirmə müvafiq ixtisasa və son tacrübəyə malik müstəqil qiymətləndirici tərəfindən həyata keçirilmişdir. Müstəqil qiymətləndiricinin ədalətli dəyəri əldə etmək üçün istifadə etdiyi fərziyyələr 24-cü qeyddə ətraflı izah edilmişdir. Əgər yenidən qiymətləndirmə aparılmasaydı, əmlak və avadanlıqların xalis balans dəyəri 1,021,881 AZN (2021: 439,554 AZN) olardı.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

14 Bina və avadanlıq (davamı)

2021	Torpaq və binalar AZN	Maşın və digər avadanlıqlar AZN	Yüksək texnologiya və hesablama maşınları AZN	Motortlu neqliyyat vasitələri AZN	Digər avadanlıqlar AZN	Məsərəflərin kapitalaşdırıl ması AZN	Ümumi AZN
Ümumi qalıq dəyəri	4,917,277	-	614,477	1,870,706	474,800	-	7,877,260
1 yanvara olan qalıq	-	156,637	-	-	-	-	156,637
Əlavələr	-	(49,761)	-	-	-	-	(49,761)
Silinmə	4,917,277	106,876	614,477	1,870,706	474,800	-	7,984,136
31 dekabr tarixinə qalıq							
Yığılmış amortizasiya	405,709	59,327	327,849	1,518,643	247,816	-	2,559,344
1 yanvara olan qalıq	405,709	59,327	-	1,518,643	247,816	-	2,559,344
31 dekabr tarixinə qalıq							
31 dekabr 2022-ci il tarixinə xalis qalıq dəyəri	4,511,568	47,549	286,628	352,063	226,984	-	5,424,792

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

15 Digər aktivlər

	2022	2021
	AZN	AZN
		yenilənmiş
Təchizatçılara avanslar	161,812	469,383
Digər aktivlər	757	11,052
Cəmi digər aktivlər	162,569	480,435

16 Sığorta və digər kreditor borcları

	2022	2021
	AZN	AZN
Təchizatçılara ödenilməli	157,972	515,002
Digər	181,385	244,382
Maliyyə öhdəlikləri	339,357	759,384
Ödəniləcək vergilər	64,687	-
Digər	109,607	87,286
Qeyri-maliyyə öhdəlikləri	174,294	87,286
Ümumi sığorta və digər kreditor borcları	513,651	846,670

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

17 Sığorta haqları və iddiaların təhlili

31 dekabr 2022-ci ildə başa çatan illər üzrə sığorta haqlarının və iddiaların təhlili aşağıdakı cədvəllərdə verilmişdir:

	AZN											
	Naqliyyat sığortası	Daşınma zəmlək	Yağın əleyhinə	Fərdi qəza	İpoteka	Kasko	Tibbi	Yaşıl kart	Yük sığortası	Herbçilər	Digər	Cəmi
Sığorta haqları												
- birbaşa sığorta əməliyyatları üzrə	12,508,196	730,260	206,197	109,315	184,575	1,647,184	593,849	233,827	93,754	-	133,162	16,440,319
Ümumi sığorta haqları	12,508,196	730,260	206,197	109,315	184,575	1,647,184	593,849	233,827	93,754	-	133,162	16,440,319
- təkrarsığortaya ötürülmüş	-	(89,825)	(114,284)	-	(72,912)	-	-	-	(79,541)	-	(18,593)	(375,155)
Xalis sığorta haqları	12,508,196	640,435	91,913	109,315	184,575	1,574,272	593,849	233,827	14,213	-	114,569	16,065,164
Ehtiyatlarda dəyişiklik												
- Ümumi ödənilmiş iddialar	(3,069,058)	(420,677)	(292,665)	132,165	-	84,482	(520,590)	-	(18,052)	24,888,218	23,108	20,806,931
Təkrarsığorta ehtiyatlarında dəyişiklik	42,883	173,991	(27,137)	111	-	(1,983)	-	-	16,670	(4,089,583)	(82,301)	(3,967,349)
Xalis ehtiyatlarda dəyişiklik	(3,026,175)	(246,686)	(319,802)	132,276	-	82,499	(520,590)	-	(1,382)	20,798,635	(59,193)	16,839,582
Ödənilmiş iddialar												
- Ümumi ödənilmiş iddialar	18,986,578	51,677	-	23,187	-	253,329	16,617	-	-	615,480	140,764	20,087,632
Təkrarsığorta tərəfindən bərpa edilmiş iddialar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(345,510)	(105,285)	(450,795)
Xalis ödənilmiş iddialar	18,986,578	51,677	-	23,187	-	253,329	16,617	-	-	269,970	35,479	19,636,837
Yaranmış xalis iddialar												
Çıxılmaqla xalis sığorta haqları	(9,504,557)	342,072	(227,889)	218,404	184,575	1,403,442	56,642	233,827	12,831	20,528,665	19,897	13,267,909

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

17 Sığorta haqları və iddiaların təhlili (davamı)

31 dekabr 2021-ci ildə başa çatan illər üzrə sığorta haqlarının və iddiaların təhlili aşağıdakı cədvəllərdə verilmişdir:

	Nəqliyyat sığortası	Daşınmaz əmlak	Yağın aleyhinə	Fərdi qəza	İpoteka	Kasko	Tibbi	Yaşıl kart	Yük sığortası	Hərbiçilər	Digər	Cəmi
Sığorta haqları												
- birbaşa sığorta əməliyyatları üzrə	21,983,134	687,311	96,418	377,548	-	(7,547)	52,201	-	-	20,717,349	10,153,50	54,059,914
Ümumi sığorta haqları	21,983,134	687,311	96,418	377,548	-	(7,547)	52,201	-	-	20,717,349	10,153,50	54,059,914
- təkrarsığortaya ötürülmüş	(24,788)	(36,005)	(12,395)	-	-	-	-	-	-	-	(13,944)	(87,132)
Xalis sığorta haqları	21,958,346	651,306	84,023	377,548	-	(7,547)	52,201	-	-	20,717,349	10,139,55	53,972,782
Ehtiyatlarda dəyişiklik	(9,076,437)	(319,742)	(640,454)	72,587	-	303,193	11,251	-	-	(6,689,741)	114,355	(16,224,988)
Təkrarsığorta ehtiyatlarında dəyişiklik	7,972	(10,392)	(20,443)	(484)	-	(15,646)	-	-	-	(12,367,088)	(584,833)	(12,990,914)
Xalis ehtiyatlarda dəyişiklik	(9,068,465)	(330,134)	(660,897)	72,103	-	287,547	11,251	-	-	(19,056,829)	(470,478)	(29,215,902)
	12,889,881	321,172	(576,874)	449,651	-	280,000	63,452	-	-	1,660,520	9,669,078	24,756,880
Ödənilmiş iddialar												
- Ümumi ödənilmiş iddialar	19,736,474	135,597	-	77,005	-	304,919	35,328	-	-	38,775,404	664,882	59,729,609
Təkrarsığorta tərəfindən bərpə edilmiş iddialar	-	-	-	-	-	(18,791)	-	-	-	(31,470,344)	(329,766)	(31,818,901)
Xalis ödənilmiş iddialar	19,736,474	135,597	-	77,005	-	286,128	35,328	-	-	7,305,060	335,116	27,910,708
Yaranmış xalis iddialar												
çıxılmaqla xalis sığorta haqları	(6,846,593)	185,575	(576,874)	372,646	-	(6,128)	28,124	-	-	(5,644,540)	9,333,962	(3,153,828)

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

18 Əməliyyat xərcləri

	2022	2021
	AZN	AZN
Əmək haqqı və digər müavinətlər	4,184,814	4,675,227
Dövlət orqanlarına ödənişlər	482,820	2,055,259
Reklam və marketing	153,398	368,020
Maddi aktivlərin amortizasiya xərcləri	494,249	-
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiya xərcləri	17,987	-
Bank ödənişləri	56,954	242,786
Ofis ləvazimatları	256,630	220,816
Təmir və texniki xidmət xərcləri	67,421	154,290
Audit, məsləhət və digər xidmətlər	268,102	263,910
Rabitə xərcləri	102,625	100,347
İcarə xərcləri	675,041	336,208
Yanacaq xərci	162,975	86,060
Kommunal xərclər	92,944	34,058
Səyahət xərcləri	6,818	18,043
Təlim xərci	27,227	41,365
Digər xərclər	521,389	820,241
Ümumi əməliyyat xərcləri	7,571,394	9,416,630

19 Maliyyə gəliri

	2022	2021
	AZN	AZN
Qiyətli kağızlar və Müddətli depozitlər üzrə investisiya gəlirləri	564,785	516,992
Ümumi maliyyə gəliri	564,785	516,992

20 Digər xərc – xalis

	2022	2021
	AZN	AZN
Əmlak və avadanlıqların dəyərsizləşməsi	(263,538)	-
Digər xərclər	(963,125)	(15,410,408)
	(1,226,663)	(15,410,408)

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

21 Vergitutma

Gəlir vergisi xərcləri

31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərində başa çatan il ərzində Azərbaycanda şirkətlərin mənfəəti üçün vergi dərəcəsi 20% təşkil edib. Vergi dərəcəsinin növbəti maliyyə ili üçün eyni qalacağı gözlənilir və yığılmış itkilərə görə heç bir vergi tutulmayıb. Vergi xərcləri ilə mənfəət və ya zərərin tətbiq olunan vergi dərəcəsinə vurulması ilə uyğunlaşdırma aşağıdakı kimidir:

	2022 AZN	2021 AZN yenilənmiş
Vergidən əvvəl mühasibat mənfəəti/(zərəri).	2,397,772	(29,352,645)
Qanunla müəyyən edilmiş 20% dərəcəsi ilə nəzəri vergi xərcləri (2021: 20%)	(479,554)	5,870,529
Çıxılmayan gəlir/(xərclər)	479,554	(5,870,529)
Vergi xərcləri	-	-

Təxirə salınmış vergi aktivləri

Şirkət keçmişdə zərərlərə məruz qaldığına və gələcəkdə vergi tutulan mənfəətin əldə edilməsini gözləmədiyinə görə, bu maliyyə hesabatlarında təxirə salınmış vergi aktivləri qeydə alınmamışdır.

22 Sığorta və maliyyə riskinin idarə edilməsi

Şirkətin fəaliyyəti onu müxtəlif maliyyə risklərinə, o cümlədən likvidlik riski, kredit riski, bazar riski və sığorta, habelə əməliyyat və hüquqi risklərə məruz qoyur. Şirkətin ümumi risklərin idarə edilməsi proqramı maliyyə bazarlarının gözlənilməzliyinə diqqət yetirir və Şirkətin maliyyə nəticələrinə mənfi təsirləri minimuma endirməyə çalışır. Cəmiyyətin rəhbərliyi Şirkət daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyasını yaratmış və risklərin idarə edilməsi üzrə fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi üçün məsuliyyət daşıyırdır. Şirkət ümumi risklərin idarə edilməsi prinsiplərini, həmçinin valyuta riski, kredit riski, likvidlik riski və investisiya siyasəti kimi xüsusi sahələri əhatə edən siyasətləri təmin edir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədləri risk limitlərini müəyyən etmək və sonra risklərə məruz qalmanın bu limitlər daxilində qalmasını təmin etməkdir. Şirkətin idarə heyəti risk limitlərinin müəyyən edilməsi və monitorinqi üçün ilk növbədə məsuliyyət daşıyır.

Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsi funksiyaları əməliyyat və hüquqi riskləri minimuma endirmək üçün daxili siyasət və prosedurların düzgün işləməsini təmin etmək məqsədi daşıyır.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

22 Sığorta və maliyyə riskinin idarə edilməsi (davamı)

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda təqdim olunan balans dəyəri aşağıdakı maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri kateqoriyalarına aiddir:

	Qeyd	2022	2021
		AZN	AZN
Maliyyə aktivləri			
Amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə ölçülən maliyyə aktivləri:			yenilənmiş
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	5,495,230	9,645,411
İcbari Sığorta Bürosu ilə məcburi ehtiyat		400,000	400,000
Banklarda müddətli əmanətlər	7	-	8,700,000
Ödəmə tarixinə qədər saxlanılan investisiyalar	8	3,145,792	4,544,193
Sığorta debitor borcları	9	281,259	133,992
		<u>9,322,281</u>	<u>23,423,596</u>
Maliyyə öhdəlikləri			
Amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə ölçülən maliyyə öhdəlikləri:			
Təkrarsığortaçılara kreditor borcları		183,312	99,840
Sığorta və digər kreditor borcları	16	339,357	759,384
		<u>522,669</u>	<u>859,224</u>

Maliyyə alətlərinin hər bir kateqoriyası üzrə uçot siyasətinin təsviri üçün 4-cü qeydə baxın. Şirkətin maliyyə alətləri riskinin təsviri, o cümlədən risklərin idarə edilməsi məqsədləri və siyasətləri aşağıda verilmişdir.

Bazar riski

Şirkət bazar risklərinə məruz qalır. Bazar riskləri xarici valyutada açıq mövqelərdən, faiz gətirən aktiv və öhdəliklərdən və ümumi və xüsusi bazar hərəkətlərinə məruz qalan səhm məhsullarından yaranır. Şirkətin rəhbərliyi qəbul edilə bilən riskin dəyərinə limitlər qoyur və bu limitlərə müntəzəm olaraq nəzarət edilir. Lakin bu yanaşmanın istifadəsi daha əhəmiyyətli bazar hərəkətləri zamanı bu limitlərdən kənarında itkilərin qarşısını almır. Aşağıda daxil edilmiş bazar risklərinə həssaslıqlar bütün digər amilləri sabit saxlamaqla faktorun dəyişməsinə əsaslanır. Praktikada bunun baş verməsi ehtimalı azdır və bəzi amillərdə dəyişikliklər əlaqələndirilə bilər – məsələn, faiz dərəcəsinə dəyişikliklər və xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklər.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

22 Sığorta və maliyyə riskinin idarə edilməsi (davamı)

Valyuta riski

Xarici valyuta riski, valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklər nəticəsində maliyyə alətinin dəyərinin dəyişməsi riskidir. Şirkətin əməliyyatlarının əksəriyyəti manatla həyata keçirilir. Valyuta məzənnələri ilə bağlı risklər Şirkətin xarici əməliyyatları və ya əsasən ABŞ Dollarında (USD) ifadə olunan xarici valyutada olan bank hesablarından yaranır. Şirkətin rəhbərliyi valyuta riskini hedcinq etmək üçün gələcək müqavilə bağlamır. Bununla belə, bunlar mütəmadi olaraq monitorinq edilir və lazım olduqda düzəldici tədbirlərə başlanır.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri aşağıdakı valyutalarda ifadə edilir:

	Qeydlər	AZN	USD	EURO	2022 AZN
Maliyyə aktivləri					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	5,473,230	20,702	1,298	5,495,230
İcbari Sığorta Bürosu ilə məcburi ehtiyat		400,000	-	-	400,000
Banklarda müddətli əmanətlər	7	-	-	-	-
Ödəmə tarixinə qədər saxlanılan investisiyalar	8	3,145,792	-	-	3,145,792
Sığorta debitor borcları	9	281,259	-	-	281,259
		9,300,281	20,702	1,298	9,322,281
Maliyyə öhdəlikləri					
Təkrarsığortaçılara kreditör borcları		183,312	-	-	183,312
Sığorta və digər kreditör borcları	16	339,357	-	-	339,357
		522,669	-	-	522,669
Açıq mövqe		8,777,612	20,702	1,298	8,799,612

	Qeydlər	AZN	USD	EURO	2021 AZN yenilənmiş
Maliyyə aktivləri					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	9,629,119	16,292	-	9,645,411
İcbari Sığorta Bürosu ilə məcburi ehtiyat		400,000	-	-	400,000
Banklarda müddətli əmanətlər	7	8,700,000	-	-	8,700,000
Ödəmə tarixinə qədər saxlanılan investisiyalar	8	4,544,193	-	-	4,544,193
Sığorta debitor borcları	9	133,992	-	-	133,992
		23,407,304	16,292	-	23,423,596
Maliyyə öhdəlikləri					
Təkrarsığortaçılara kreditör borcları		99,840	-	-	99,840
Sığorta və digər kreditör borcları	16	759,384	-	-	759,384
		859,224	-	-	859,224
Açıq mövqe		22,548,080	16,292	-	22,564,372

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

22 Sığorta və maliyyə riskinin idarə edilməsi (davamı)

Valyuta riski (davamı)

Aşağıdakı cədvəl manatın ABŞ dollarına nisbətə məzənnəsinə münasibətdə vergi və kapitaldan əvvəl mənfəətin/(zərərin) həssaslığını göstərir. O, 31 dekabr 2022-ci il tarixinə manatın 5% zəifləməsinə/möhkəmlənməsinə nəzərdə tutur (31 dekabr 2021: zəifləmə/möhkəmlənmə 5%). Hər hesabat tarixində həssaslıq təhlili aşağıdakı kimidir:

	Vergidən əvvəlki mənfəət/(zərar)		Kapital	
	2022	2021	2022	2021
	AZN	AZN	AZN	AZN
AZN 5% / 5% zəifləyir	1,035	815	621	652
AZN 5% / 5% möhkəmlənir	(1,035)	(815)	(621)	(652)

Aşağıdakı cədvəl manatın AVRO-ya nisbətə məzənnəsinə münasibətdə vergi və kapitaldan əvvəl mənfəətin/(zərərin) həssaslığını göstərir. O, 31 dekabr 2022-ci il tarixinə manatın 5% zəifləməsinə/möhkəmlənməsinə nəzərdə tutur (31 dekabr 2021: zəifləmə/möhkəmlənmə 5%). Hər hesabat tarixində həssaslıq təhlili aşağıdakı kimidir:

	Vergidən əvvəlki mənfəət/(zərar)		Kapital	
	2022	2021	2022	2021
	AZN	AZN	AZN	AZN
AZN 5% / 5% zəifləyir	65	-	39	-
AZN 5% / 5% möhkəmlənir	(65)	-	(39)	-

Faiz dərəcəsi riski

Pul vəsaitlərinin hərəkəti faiz dərəcəsi riski, bazar faiz dərəcələrindəki dəyişikliklər səbəbindən maliyyə alətlərinin gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin dəyişməsi riskidir. Ədalətli dəyər faiz dərəcəsi riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin bazar faiz dərəcələrindəki dəyişikliklər nəticəsində dəyişməsi riskidir. Şirkətin dəyişkən faiz dərəcələri üzrə borcları yoxdur.

Likvidlik riski

Maliyyələşdirmə riski kimi də adlandırılan likvidlik riski müəssisənin maliyyə alətləri ilə bağlı öhdəlikləri yerinə yetirmək üçün vəsait cəlb etməkdə çətinlik çəkməsi riskidir. Likvidlik riski maliyyə aktivini ədalətli dəyərinə yaxın qiymətə tez sata bilməmək nəticəsində yarana bilər. Şirkət kifayət qədər nağd pul qalığını saxlayır və likvidlik tələblərinə müntəzəm olaraq nəzarət edir və rəhbərlik gələcək öhdəlikləri yerinə yetirmək üçün kifayət qədər vəsaitin olmasını təmin edir. Bu qeyddə yuxarıda açıqlanan bütün maliyyə öhdəlikləri faizsizdir və müqavilə üzrə ödəmə tarixləri hesabat tarixindən on iki aydan azdır.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

22 Sığorta və maliyyə riskinin idarə edilməsi (davamı)

Kredit riski

Şirkət kredit riskinə məruz qalır ki, bu da qarşı tərəfin vaxtı çatdıqda məbləğləri tam ödəyə bilməməsi riskidir. Şirkətin kredit riskinə maksimum məruz qalması ümumiyyətlə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin balans dəyərlərində əks olunur. Potensial kredit riskini azaltmaq üçün aktiv və öhdəliklərin mümkün xalisləşdirilməsinin təsiri əhəmiyyətli deyil.

	Qeyd	2022 AZN	2021 AZN
Maliyyə aktivləri			
Amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə ölçülən maliyyə aktivləri:			yenilənmiş
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	5,495,230	9,645,411
Məcburi ehtiyat		400,000	400,000
Banklarda müddətli əmanətlər	7	-	8,700,000
Ödəmə tarixinə qədər saxlanılan investisiyalar	8	3,145,792	4,544,193
Sığorta və digər debitor borcları	9	281,259	133,992
		<u>9,322,281</u>	<u>23,423,596</u>

Şirkət tək qarşı tərəfə və ya qarşı tərəfin şirkətlərinə məruz qalmasına məhdudiyətlər qoymaqla qəbul etdiyi kredit riski səviyyələrini strukturlaşdırır. Bu cür risklər illik və ya daha tez-tez nəzərdən keçirilir. Kategoriyalar üzrə kredit riskinin səviyyəsinə dair məhdudiyətlər hər rüb Direktorlar Şurası tərəfindən təsdiq edilir. Şirkət coğrafi seqmentlərə məruz qalmasına məhdudiyətlər qoymaqla qəbul etdiyi kredit riski səviyyələrini strukturlaşdırmır, lakin əsas təkrarsığortaçılar Avropada yerləşən şirkətlərdir.

Şirkətin Maliyyə Departamenti ödənilməmiş sığorta debitor borclarının yaşlanma təhlilini nəzərdən keçirir və vaxtı keçmiş qalıqları izləyir. Kredit qabiliyyətinin pisləşdiyi müştərilərin hər hansı əhəmiyyətli riskə məruz qalması barədə Direktorlar Şurasına məlumat verilir və nəzərdən keçirilir.

Təkrarsığortaçıların kredit qabiliyyəti illik əsasda hər hansı müqavilə bağlanmazdan əvvəl onların maliyyə imkanlarını nəzərə almaqla nəzərdən keçirilir. Təkrarsığorta Departamenti reyting agentlikləri tərəfindən verilən kredit dərəcələrini və son ödəniş tarixinin təfərrüatlarını nəzərdən keçirməklə bütün təkrarsığortaçıların və vasitəçilərin kredit qabiliyyətini qiymətləndirir.

Sığorta riski

İstənilən sığorta müqaviləsi üzrə risk sığorta hadisəsinin baş vermə ehtimalı və yaranan iddianın məbləğinin qeyri-müəyyənliyidir. Sığorta müqaviləsinin mahiyyətinə görə bu risk təsadüfi xarakter daşıyır və buna görə də hər bir fərdi sığorta müqaviləsi üçün gözlənilməzdir.

Şirkətin Anderrayting və Təkrarsığorta Departamenti sığorta risklərinin qiymətləndirilməsi və anderraytingi üçün məsuliyyət daşıyır. Məcburi təkrarsığorta limitləri daxilində risklər Cəmiyyətin Anderrayting və Təkrarsığorta Departamenti tərəfindən təsdiqlənə bilər.

Riskin keyfiyyəti anderrayter tərəfindən yazılı formada qiymətləndirilir və Anderrayting və təkrarsığorta departamentinin rəhbəri tərəfindən təsdiq edilir. Anderrayting və təkrarsığorta departamentinin rəhbəri bütün müqavilələrə nəzarət etməli və təsdiq etməlidir. Bundan əlavə, yuxarıda qeyd olunan limitləri aşan bütün risklər Baş İcraçı Direktorun müavini tərəfindən təsdiq edilir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

23 Gözlənilməz hallar və öhdəliklər

Kapitalın idarə edilməsi

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Şirkətin kapital öhdəliyi yoxdur (2021: Sıfır).

Hüquqi proseslər

Vaxtaşırı və normal iş prosesində Şirkətə qarşı qanuni tələblər qəbul edilir. Öz təxminləri və daxili və xarici peşəkar məsləhətlər əsasında Rəhbərlik heç bir əhəmiyyətli itkilərin baş verməyəcəyi qənaətinədir və müvafiq olaraq, 31 dekabr 2022 və 31 dekabr 2021-ci il tarixlərinə hazırkı maliyyə hesabatlarında heç bir ehtiyat yaradılmamışdır.

24 Ədalətli dəyərin ölçülməsi

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ədalətli dəyərle ölçülən aktiv və öhdəliklər ədalətli dəyər iyerarxiyasının üç səviyyəsi üzrə qruplaşdırılır. Bu qruplaşma ədalətli dəyərin ölçülməsində istifadə olunan əhəmiyyətli girişlərin ən aşağı səviyyəsinə əsasən müəyyən edilir:

- Səviyyə 1: eyni aktiv və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka edilmiş qiymətlər (düzəliş edilməmiş)
- Səviyyə 2: aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni qiymətlər kimi) və ya dolayı yolla (yəni qiymətlərdən əldə edilən) müşahidə edilə bilən 1-ci Səviyyəyə daxil edilmiş kotirovka qiymətlərindən başqa daxilolmalar.
- Səviyyə 3: müşahidə edilə bilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan aktiv və ya öhdəlik üçün daxilolmalar (müşahidə olunmayan daxilolmalar).

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərinin ölçülməsi

Şirkətin bütün maliyyə aktivləri və öhdəlikləri amortizasiya olunmuş dəyərle qeydə alınır. Buna görə də, ədalətli dəyərin üç səviyyəli kateqoriyasını tələb edən ədalətli dəyər iyerarxiyasının açıqlanması açıqlanmışdır, çünki onun maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli açıqlama təsiri yoxdur.

Qeyri-maliyyə aktivlərinin və qeyri-maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyərinin ölçülməsi

Cari il ərzində Cəmiyyətin əmlak və avadanlıqları yenidən qiymətləndirilmişdir. Bütün yenidən qiymətləndirmələr müstəqil qiymətləndirici (Ekspert) tərəfindən müvafiq coğrafiyadakı bazar şərtlərinə əsaslanan bazar əsaslı metodlardan istifadə etməklə müəyyən edilmişdir. Bazar Ekspert tərəfindən qiymətləndirilmiş və rəhbərlik tərəfindən müəyyən daxili məlumatlar verilmişdir, buna görə də ədalətli qiymətləndirmə 3-cü səviyyənin altına düşür.

Cari il ərzində 98,229 AZN məbləğində yenidən qiymətləndirmə profisiti qeydə alınmışdır. Əmlak və avadanlıqların balans dəyəri aşağıdakı kimidir:

	Qeyd	Səviyyə 1 AZN	Səviyyə 2 AZN	Səviyyə 3 AZN	Cəmi AZN
2022					
Əmlak və avadanlıq	14	-	-	5,664,758	5,664,758
2021					
Əmlak və avadanlıq	14	-	-	5,424,792	5,424,792

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

25 Qalıqlar və əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Tərəflər ümumi nəzarət altındadırsa və ya bir tərəf digər tərəfə nəzarət etmək imkanına malikdirsə və ya maliyyə və əməliyyat qərarlarının qəbul edilməsində digər tərəfə əhəmiyyətli təsir və ya birgə nəzarət həyata keçirə bilirsə, tərəflər ümumiyyətlə əlaqəli sayılırlar. Əlaqəli tərəflərlə mümkün olan hər bir əlaqəni nəzərdən keçirərəkən diqqət yalnız hüquqi formaya deyil, münasibətlərin mahiyyətinə yönəldilir. Bu əməliyyatlar adi iş prosesində həyata keçirilir və hər iki tərəfin razılaşdığı məbləğlər olmaqla, mübadilə məbləğləri ilə ölçülür. İl ərzində əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aşağıdakı kimidir:

	2022	2021
	AZN	AZN
Əmək haqqı və digər müavinətlər	115,905	180,637

26 Kapitalın idarə edilməsi

Kapitalı idarə edərkən Şirkətin məqsədləri (i) Azərbaycan qanunvericiliyi və sığorta tənzimləyiciləri ilə müəyyən edilmiş kapital tələblərinə riayət etmək və (ii) Şirkətin fəaliyyətini davamlı olaraq davam etdirmək qabiliyyətini qorumaqdır. Aşağıdakı cədvəldə minimum tələb olunan kapital və Şirkət tərəfindən saxlanılan tənzimləyici kapital ümumiləşdirilmişdir:

	2022	2021
	AZN	AZN
Tənzimləyici kapital	(17,307,681)	(3,585,428)
Minimum tənzimləyici kapital	5,000,000	5,000,000

Tələblər qanunla müəyyən edilmiş maliyyə hesabatlarından əldə edilən qalıqlar əsasında hesablanır və bu əmsallara uyğunluğuna rüblük nəzarət edilir.

27 Əvvəlki illərin səhvləri və yenidən təqdimatı

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il ərzində Şirkət əvvəlki ilin maliyyə hesabatlarında olan səhvləri müəyyən etmiş və 31 dekabr 2021-ci il tarixinə maliyyə hesabatlarını yenidən təqdim etmək qərarına gəlmişdir. 31 dekabr 2021-ci il tarixli maliyyə hesabatları aşağıdakı səbəblərə görə yenidən təqdim edilmişdir.

(1) Rəhbərlik əvvəlki ildə dəyərsizləşmiş 295,746 AZN məbləğində bir sıra debitor borcları müəyyən etmişdir, buna görə də bu qalıqlar 31 dekabr 2021-ci il tarixinə müqayisəli dövrdə silinmişdir.

(2) Alış xərclərinin təxirə salınması (ödənilmiş komissiya) 31 dekabr 2021-ci il tarixinə maliyyə hesabatlarında qeyd edilməmişdir. Cari il ərzində rəhbərlik 31 dekabr tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda təxirə salınmış alış xərcləri kimi qeyd ediləcək məbləği hesablamışdır. 2021-ci ildə və yenidən hesablamanın bir hissəsi kimi 1,845,457 AZN məbləğində qeydə alınmışdır. Əvvəllər ödənilmiş komissiyanın bütün məbləği məcmu gəlirlər haqqında hesabatda xərc kimi qeyd olunurdu.

(3) Məbləğ 14,583,814 AZN təşkil edir. Digər aktivlərlə digər kreditor borcları arasında 15,918 AZN məbləğində netləşmə baş vermişdir. Bundan əlavə, rəhbərlik əvvəlki il ərzində dəyərsizləşmiş 14,567,896 AZN dəyərində bir sıra digər aktivləri müəyyən etmişdir, buna görə də rəhbərlik bu aktivləri 31 dekabr 2021-ci il tarixinə maliyyə hesabatlarında silmək qərarına gəlmişdir. 11,582,642 AZN məbləğində digər aktivlər Naxçıvan filialına, 2,985,254 AZN məbləğində qalan aktivlər isə Cəmiyyətin digər filiallarına aid olmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

27 Əvvəlki illərin səhvləri və yenidən təqdimatı (davamı)

(4) Rəhbərlik 31 dekabr 2021-ci il tarixinə MHBS-ə uyğun olaraq qazanılmamış mükafat ehtiyatını yenidən hesablamış və müəyyən səhvlər səbəbindən 1,694,985 AZN məbləğində fərq müəyyən etmişdir. Rəhbərlik bunu 31 dekabr 2021-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qeyd etmək qərarına gəlib.

Şirkət yalnız 31 dekabr 2021-ci il tarixinə maliyyə hesabatlarını yenidən təqdim etmişdir və 31 dekabr 2020-ci il tarixli maliyyə hesabatlarında heç bir dəyişiklik olmamışdır, buna görə də yalnız iki illik maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti
Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

27 Əvvəlki illərin səhvləri və yenidən təqdimatı (davamı)

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	31 Dekabr 2021	31 Dekabr 2021	31 Dekabr 2021
	Əvvəlki hesabat AZN	Yenilənmiş AZN	Yenilənmədən Sonra AZN
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	9,645,411	-	9,645,411
İcbari Sığorta Bürosu ilə məcburi ehtiyat	400,000	-	400,000
Banklarda müddətli əmanətlər	8,700,000	-	8,700,000
Ödəmə tarixinə qədər saxlanılan investisiyalar	4,544,193	-	4,544,193
Sığorta və digər debitor borcları ⁽¹⁾	429,738	(295,746)	133,992
Təkrarsığortaçıların mükafatların ödənilməsi və digər ehtiyatlar üzrə ehtiyat payı	4,506,823		4,506,823
Təxirə salınmış alış xərcləri – xalis ⁽²⁾		1,845,457	1,845,457
Qeyri-maddi aktivlər	393,235	-	393,235
Əmlak və avadanlıq	5,424,792	-	5,424,792
Digər aktivlər ⁽³⁾	15,064,249	(14,583,814)	480,435
Cəmi aktivlər	49,108,441	(13,034,103)	36,074,338
Öhdəliklər			
Qazanılmamış mükafatlar, ümumi və digər ehtiyatlar üçün ehtiyat ⁽⁴⁾	44,726,341	1,694,985	46,421,326
Təkrarsığorta üçün ödənilməli	99,840	-	99,840
Sığorta və digər kreditor borcları	862,588	(15,918)	846,670
Cəmi öhdəliklər	45,688,769	1,679,067	47,367,836
Kapital			
Səhm kapitalı	9,000,000	-	9,000,000
Yenidən qiymətləndirmə profisiti	4,985,238	-	4,985,238
Bölüşdürülməmiş mənfəət ^{(1), (2), (3) və (4)}	(10,565,566)	(14,713,170)	(25,278,736)
Cəmi kapital	3,419,672	(14,713,170)	(11,293,498)
Cəmi öhdəliklər və kapital	49,108,441	(13,034,103)	36,074,338

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti

Maliyyə Hesabatları

Maliyyə hesabatlarına qeydlər
31 Dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

27 Əvvəlki illərin səhvləri və yenidən təqdimatı (davamı)

Məcmu gəlir haqqında hesabat	2021 Əvvəlki hesabat AZN	2021 Yenilənmiş AZN	2021 Yenilənmədən Sonra AZN
31 dekabr 2021-ci ildə bitən il üçün			
Məcmu sığorta haqları	54,059,914	-	54,059,914
Təkrarsığortaya ötürmə	(87,132)	-	(87,132)
Xalis sığorta haqları	53,972,782	-	53,972,782
Qazanılmamış mükafatlar, ümumi və digər ehtiyatlar üçün ehtiyatın artırılması (4)	(14,530,003)	(1,694,985)	(16,224,988)
Qazanılmamış mükafatlar və digər ehtiyat aktivləri üzrə təkrarsığortaçıların ehtiyat payının azalması	(12,990,914)	-	(12,990,914)
Rezervlərdə dəyişiklik	(27,520,917)	(1,694,985)	(29,215,902)
Təkrarsığortaçılardan alınan iddialar çıxılmaqla ödənilmiş iddialar	(27,910,708)	-	(27,910,708)
Xalis sığorta haqları - xalis iddialar və ehtiyatlar çıxılmaqla	(1,458,843)	(1,694,985)	(3,153,828)
Satınalma xərcləri (1)	(3,759,199)	1,845,457	(1,913,742)
Əməliyyat xərcləri	(9,416,630)	-	(9,416,630)
Maliyyə gəliri	516,992	-	516,992
Subroqasiyadan əldə edilən gəlir	24,971	-	24,971
Digər xərclər – xalis (1) və (4)	(546,766)	(14,863,642)	(15,410,408)
İl üzrə vergidən əvvəlki zərər	(14,639,475)	(14,713,170)	(29,352,645)
Vergitutma:			
Gəlir vergisi xərcləri	-	-	-
İl üçün zərər	(14,639,475)	(14,713,170)	(29,352,645)
İl üçün digər məcmu gəlir	-	-	-
Digər məcmu zərər	(14,639,475)	(14,713,170)	(29,352,645)

28 Sonrakı hadisələr

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat tarixindən sonra 31 dekabr 2022-ci il tarixinə və bitən il üzrə maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edəcək heç bir hadisə baş verməmişdir.